

Mirkazim
Seyidov

VƏTƏNİN
MEHRİBAN
OİZİ

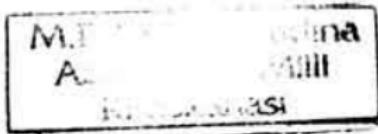
MİRKAZIM SEYİDOV

**Ш6
S 37**

**VƏTƏNİN
MEHRİBAN QIZI**

249635

**BAKİ
ŞİRVANNƏŞR
2004**

*Beynəlxalq Qızıl Priz laureatı (Madrid, 2004)
Şirvannəşr, 133 (701), 2004.
Naşir Qəşəm İsbəyli*

Nəşriyyat redaktoru
Anar İsbəyli

Redaktoru
Mirələkber Seyidov

*Mirkazım Seyidov
Vətənin Mehriban qızı. Poema.
Bakı, Şirvannəşr, 2004.
300 səh. (32 səh. foto)*

83. 3. Az.(2)

M _____

054

© M. Seyidov, 2004.

*Ünvan: Bakı - AZ 1021, Badamdar şos. 77.
Tel.: 492-92-27, 492-93-72, 434-70-94, (850) 316-23-40.*

AZƏRBAYCAN MƏDƏNİ İRSİNİN HAMİSİ

Dövlətçilik sistemində Xaqqan-xatın modelini əslində bütün dünya türk ruhundan əxz edib. Xanım Mehriban Əliyevanın timsalında bu qədim ənənənin müstəqil Azərbaycanın dövlətçilik sistemində yenidən bərpası onun olmaz ruhuna sədaqət hissi ilə bağlıdır.

Qədim əsatirlərimizin birində belə bir tarixi epizod təsvir olunur: düşmən sərkərdəsi mühəsirəyə aldığı şəhər – qaladakı qadınlara döyüş zamanı xətər toxunmasın deyə, onların qısa müddət ərzində şəhərdən çıxmalarını əmr edir. Xanımlara gedərkən yalnız onlar üçün ən

qiymətli olan nəyisə aparmaq imkani verilir. Azərbaycan qadınının müdrikliyi düşmən sərkərdəsini az sonra çətin vəziyyət qarşısında qoyur. Çünkü belə bir əmr ardınca şəhər qadınları bütün maddi sərvətləri yağıllara buraxmış, özləri ilə yalnız həyat yoldaşlarını, ata və qardaşlarını aparmışdilar. Tarix Azərbaycan qadını min illər sonra da, bax beləcə xatırlayacaq...

Bizim milli təfəkkürümüzdə Vətən və Ana məşhumları bir-birindən ayrı deyil. Bu associativ əlaqə indiyə qədər Vətən haqqında köksümzdən qopan ən məşhur məcəzda da ifadə olunur: məhz Ana Vətən. Deməli, azərbaycanlı şürurunda Vətən də, dövlət də, dövlətçilik də, vətən müqəddəratının qorunması üçün həyata keçirilən siyaset də ilk növbədə ana, qadın adının ucalığından, müqəddəsliyindən başlayır. «Kitabi – Dədə Qorqud» dastanlarında igidinə «başım baxtı, evim taxtı» deyib

öyündüyü Azərbaycan qadını isə özünü heç vaxt Vətən, Yurd uğrunda aparılan mübarizələrdən kənarda hiss etməyib. Zərurət anında siyasi proseslərə, savaşlara qatılıb. Tarixin daş yaddaşında Tomris ana, Türkən xatın, Nüşabə, Sara xatın, Tuti Bikə, Xurşudbanu Natəvan, Ağabəyim Ağa, Zərifə xanım, Qarabağ savaşında şəhid cismi ilə bir ovuc Vətən torpağını bağına basıb işgalçılardan qoruyan Qaratel, Gültəkin və başqa bu kimi hünərvərlərin adları həkk edilib.

Bu mənada, Azərbaycan xanımlarının siyasetdə, diplomatiyada iştirak tarixini siyasət, diplomatiya faktlarının yarandığı gündən hesablamaq gərəkdir.

Azərbaycan qadını dünyanın əksər qütblerində «ağır bir sənət» kimi qəbul edilən siyasetdə iştiraki ilə siyasi ab-havaya bir safliq, təmizlik, zəriflik gətirib. Azərbaycan qadını həmişə təmsil olunduğu əhatədə qardaş qırğı-

larına, fitnə-fəsadlar, parçalanma və təfriqələrə, söyüş və təhqirlərə, bir sözlə, bütün pis meyllərə qarşı qoruyucu səpər kimi çıxış edib. Kişilərin bir çoxu hər hansı hadisə və prosesdə qadının iştirakını nəzərə alaraq bir çox mənfi meyllərdən məhz buna görə çəkiniblər. Azərbaycan mentalitetinə görə ortaya atılan bir parça ipək o səbəbdən hətta irimiqyaslı mühabibləri belə dayandırmaq imkanına malikdir ki, vaxtilə həmin ipək parçası hansısa qadının baş örəpəyi olub. Azərbaycan örəpəyinə münasibət ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin həyatə keçirdiyi siyasetdə də xüsusi aktuallığa malikdir. Bu münasibət onun aşağıdakı fikirlərində çox dəqiq ifadə olunmuşdur: «Azərbaycan qadını tarix boyu öz ağılı, zəkası, namusu, qeyrəti, isməti, fədakarlığı, çalışqanlığı, mərdliyi, vətənpərvərliyi ilə millətinə, torpağına olan hədsiz məhəbbəti və gözəlliyi, Azərbaycan xalqının milli xüsusiyyətinə sadıqlığı ilə

tanılmışdır. Əsrlər boyu Azərbaycan qadınının üzərinə böyük zəhmətlər düşmüştür. O zəhməti də qadın həmişə mərdliklə, cəsarətlə çəkmiş və bu zəhmətdən heç vaxt incitməmişdir... Sona çatan XX əsr Azərbaycan qadını üçün böyük nailiyyətlər, hadisələr, böyük dəyişikliklər əsri olmuşdur. Ən böyük nailiyyət ondan ibarətdir ki, Azərbaycan qadını azadlığa çıxmışdır. Bu, böyük bir hadisə, tarixi bir uğurdur».

Bu mövqeyi ümummilli liderimiz Yeni Azərbaycan Partiyasının ikinci qurultayı zamanı qadınlar haqqında səsləndirdiyi fikirlərlə belə davam etdirmək olar: «Qadınlar cəmiyyətdə çox həllədici təbəqədir. Qadın ailəni saxlayan bir insandır. Ona görə də bütün qadınlar bizim cəmiyyətdə çox əhəmiyyətli rol oynayırlar. Təkcə dövlət içərisində yox... Mən bunları deyərək qadınların bizim üçün nə qədər əziz olduğunu bir daha bəyan etmək istəyirəm... Qadınlara xüsusi qayğı göstərmək la-

zimdir. Onların problemləri ola bilər, bunları mütləq aradan qaldırmaq, qadınlara kömək etmək lazımdır».

Dövlət idarəciliyində Azərbaycan qadınlarının peşəkarlığından, intellektual qabiliyyətindən istifadə meyli Heydər Əliyev siyasetində daim mühüm yer tutmuş, ümummilli liderin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə səmərəli şəkildə həyata keçirilən dövlət – qadın siyasəti xanımlarımızın bütün sahələrdə yüksək səviyyədə təmsilciliyi üçün geniş imkanlar yaratmışdır. Bu gün də layiqincə davam etdirilən bəlli siyasi kurs hesabına Azərbaycan qadını istər ölkə da-xılındə, istərsə də ölkə xaricində cəmiyyətin ayrı-ayrı sahələrinə dair müxtəlif problemlər barədə öz sözünü deyə bilir, bu problemlərin həllini təmin edən yeni-yeni uğurlara imza atır. Ölkənin birinci xanımı, Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondu və Heydər Əliyev Fonduunun rəhbəri Mehriban Əliyevanın

YUNESKO-nun Xoşməramlı səfiri təyin edilməsi də bunun bariz təzahürüdür. Qeyd edək ki, indiyə qədər bu ada dünyanın məşhur adamları layiq görülmüşlər. Xoşməramlı səfirlər arasında dünya şöhrətli müsiqiçi Mstislav Rostropovic, aktrisa Klaudia Kardinal, Mərakeş şahzadəsi Lalla Məryəm, Litva prezidenti Valdas Adamkus, Lüksemburqun böyük hersoqunun xanımı Mariya Tereza və başqalarının adları çəkilir. Bu sıradə Azərbaycan nümayəndəsinin də təmsilciliyi son dərəcə fərəhləndirici bir hadisədir.

Geostrateji mövqeyinə görə Azərbaycan iki dünyagörüşünün, iki həyat tərzinin, iki mədəniyyətin qovuşduğu məkanda yerləşir. Bizlər Qərblə Şərqi diaЛОqunu öz gündəlik həyatımızda hiss edirik. Maraqlıdır ki, kifayət qədər sərt ziddiyətlərlə davam edən belə bir diaЛОq Azərbaycan mədəniyyətində hər hansı çatışmazlıqlara gətirməyib, əksinə, bu məmlə-

kəldə bənzərsiz bir mədəni mühit formalaşdırıb. Çünkü əsrlərdən üzü bəri yol gələn, zaman-zaman saf çeşmə kimi daha da durulan, cilalanın zəngin Azərbaycan mədəniyyəti bütün kənar müdaxilələrə sinə gərmək gücündədir. Azərbaycan da malik olduğu mədəni potensialla bu dialogda öz sözünü deyir və mövqeyini sübuta yetirir. Azərbaycan mədəniyyəti dünya mədəniyyəti nümunələrinə qarşı deyil. Mehriban xanım Əliyevanın söylədiyi kimi, bizlər öz mədəniyyətimizi, adət-ənənələrimizin, tarixi irlərimizin təkrarolunmaz incilərini qoruyub saxlayaraq dünya mədəniyyəti nümunələrini qəbul edə bilmişik. «Bu gün biz müxtəlif xalqların mədəniyyət elementləri ilə milli mədəniyyətimizin tərkib hissəsi arasında oxşarlığın şahidi oluruq. Bu isə heç də təsadüfi deyildir. Bu proseslərin arxasında öz tolerantlıq, xeyir-xahlıq, öyrənib-öyrətmək bacarığı ilə seçilən

mədəniyyətlər arasında da körpülər yaranan azərbaycanlıların neçə-neçə nəslə dayanır.

Azərbaycan Üzeyir Hacıbəyov, Qara Qarayev, Səttar Bəhlulzadə, Mstislav Rostropoviç kimi dünya şöhrətli mədəniyyət xadimlərinin vətənidir. Bu cür şəxsiyyətlərin yetişməsi üçün şərait yarada bilən xalqımız həqiqətən də böyük xalqdır».

Bu fikirlərin müəllifinə, Mehriban xanım Əliyevaya YUNESKO-nun verdiyi Xoşməramlı səfər təyinatı isə – ümumilikdə dünyanın Mehriban xanımın timsalında bütün Azərbaycan xalqına, milli mədəniyyətimizə, folklorumuza, tariximizə, dilimizə, incəsənətimizə göstərdiyi diqqət kimi qəbul olunmalıdır. Bu təyinat həm də Mehriban Əliyevanın timsalında Azərbaycan qadınının öz fədakarlığı və bacarığını beynəlxalq miqyasda təsdiq etməsinə əyani bir sübutdur. Və ən nəhayət, bu ad Mehriban xanım Əliyevanın şifahi irlərin və musiqi

yaradıcılığı ırsının qorunub saxlanması, inkişafı sahəsində ortaya qoyduğu zəhmətin xoş bəhrəsidir. Sentyabrın 9-da YUNESKO-nun Parisdəki iqamətgahında Xoşməramlı səfir adminin təqdimat mərasimində də qurumun Baş direktoru Koişiro Matsuura onun bu sahədəki xidmətlərini yüksək dəyərləndirdi. Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fonduunun 1995-ci ildə Mehriban xanımın təşəbbüsü ilə yarandığını diqqətə çatdırıran Baş direktor bildirdi: «Musiqi təhsili və gələcək nəslin maarifləndirilməsi xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi fondun daim diqqət mərkəzindədir. Təqdirə və hörmətəlayiq bir haldır ki, fondun təşkil etdiyi xeyriyyə konsertləri dinləyicilərə sevinc bəxş etməklə yanaşı, milli mədəniyyətin zəngin ənənələrinin yaşadılmasına da xidmət etmişdir. Fondu səyləri nəticəsində Azərbaycanda musiqi gimnaziyası və musiqi məktəbi aləminə qovuşa bilməsi üçün

gözəl şərait yaradılmışdır. İmkansız ailələrdən olan uşaqların bu prosesə cəlb edilməsi xüsusi silə diqqətəlayiq haldır».

Koişiro Matsuura Mehriban Əliyevanın baş redaktoru olduğu «Azərbaycan IRS» jurnalının da fəaliyyətinə xüsusi diqqət yönəltdi: «Böyük məmnuniyyətlə üç dildə nəşr olunan «Azərbaycan IRS» jurnalını da xatırlatmaq istəyirəm» dedi. Baş direktor «Jurnal Azərbaycanın və eləcə də bütün Qafqaz regionunun tarixi və mədəniyyəti barədə məlumatlar yaymaqla kifayətlənmir. Eyni zamanda, bütün dünya xalqlarının adət-ənənələrindən ətraflı bəhs edir».

YUNESKO-nun Baş direktorunun həmin mərasimdə Azərbaycan musiqisi və folkloru barədə səsləndirdiyi fikirlər də öz Vətənini, xalqını sevən kəsdə qürur doğurmaya bilməz. Koişiro Matsuura Azərbaycanın zəngin musiqi və şifahi xalq yaradıcılığı ənənələrinə malik

olduğunu vurğuladı: «Son illər bu sahəyə məraq hədsiz dərəcədə artmışdır. Musiqi və musiqi alətlərinin funksiyası yalnız səslərlə bitmir. Bunlar xalqların və millətlərin tarixi yolunu, onların keçirdikləri hissələri, habelə estetik dəyərləri özündə əks etdirir. Təsadüfi deyil ki, bəşəriyyətin mədəni incilərinin qorunması ilə bağlı 2003-cü ildə təşəbbüs irəli sürürlər kən cəmi 30 saniyəlik proqrama məhz musiqi fraqmenti daxil edilmişdir.

Şifahi xalq ədəbiyyatının və musiqi ırşinin qorunması sahəsindəki yorulmaz səyləri ilə YUNESKO-nun Xoşməramlı səfiri adını qazanan xanım Mehriban Əliyeva təşkilatımızın ideya və məramlarını həyata keçirən digər Xoşməramlı səfirlər siyahısına daxil olur. Çox şadam ki, YUNESKO-nu və bizim hamımızı narahat edən məsələlərlə bağlı o, səfirlilik missiyasını yerinə yetirməyə razılıq vermişdir».

Dünyanın ən nüfuzlu mədəniyyət quru-munun Mehriban Əliyevaya göstərdiyi bu yüksək etimad ümumilikdə Azərbaycanın böyük uğurudur. Müstəqilliyimiz bərpa olunduqdan sonra dünya düzənində öz yerini yenicə möhkəmlədən Azərbaycan bu kimi töhfələrlə beynəlxalq birliyə integrasiya istiqamətində böyük imkanlar qazanır. Müstəqil dövlətimiz bu gün bütün dünyada aparılan mədəniyyətlərarası dialoqdan kənardə qala bilməz. Azərbaycan malik olduğumuz zəngin mədəniyyətlə bu dialog prosesinin əsas iştirakçılarından birinə çevrilmək imkanına malikdir. Lakin bunun üçün hələ çox işlər görülməlidir. Bu zərurət Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin həmin mərasimdəki çıxışında da ifadə olunur: «Biz bu istiqamətdə fəal iş aparırıq. Avropa ölkələri ilə, ümumən beynəlxalq qurumlarla həm siyasi, həm iqtisadi, həm də sosial səviyyədə geniş əlaqələrimiz vardır. Şübhəsiz ki, biz mədəni

əməkdaşlıq sahəsində daha çox uğur əldə etməyi arzulayırıq».

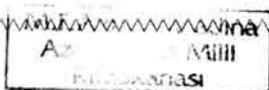
Azərbaycan Prezidenti əmin olduğunu bildirdi ki, Mehriban Əliyevanın YUNESKO-nun Xoşməramlı səfiri təyin olunması bu sahədə Azərbaycan dövlətinə yardım göstərəcək: «Mehriban xanımın on ilə yaxın bir müddətdə rəhbərlik etdiyi fond mədəniyyətin inkişafı, mədəni irlərin qorunması, xalqımızın ənənələrinin yaşadılmasında mühüm rol oynamışdır. Onun təsis etdiyi jurnal, fondun həyata keçirdiyi müxtəlif layihə və proqramlar ölkəmizdə mədəniyyət və incəsənətin ümumi inkişafına müsbət təsirini göstərir. Əminəm ki, bu təyinatdan sonra həm Mehriban xanımın, həm də fondun fəaliyyəti beynəlxalq miqyasda daha çox nəzərə çarpacaq».

Mehriban Əliyevanın YUNESKO-nun Xoşməramlı səfiri adına layiq görülməsi həm Azərbaycan Prezidenti, həm də Mehriban xa-

nımın həyat yoldaşı kimi İlham Əliyev üçün təbii ki, ikiqat sevinc hissi yaradır. O hesab edir ki, Mehriban xanım Xoşməramlı səfir adını daşımağa layıqdir: «Çünki o həmişə insanlara xoş münasibəti, xoş niyyəti ilə seçilib. Bu, onun xasiyyətinin fərqləndirici cəhətidir. Əminəm ki, bu yeni işdə də fəal çalışacaq və fəaliyyəti ilə ümumi məqsədlərimizə töhfəsini əsirgəməyəcək».

249635

Elmi ədəbiyyatlarda mədəniyyət anlayışına verilən bütün təriflər forma fərqindən asılı olmayaraq yekunda bir məzmun üzərində qərar tutur: insanların əldə etmiş olduqları bütün maddi və mənəvi nailiyyətlərin məcmusu. Bu nailiyyətlər yalnız dünən əldə edilməyib və yalnız bu gün də qazanılmır. Böyük insan toplumlarının taleyindən yalnız xirdəca elementlər götürən bu nailiyyətlərin arxasında min illərin zəhmət və iztirabları dayanır. Bu nailiyyətləri qazanmaq dünən insanlar üçün nə

qədər çətin idisə, bu gün onun ən gözəl nümunələrini seçib ayırd etmək, göz bəbəyi kimi qorumaq və bəşər mədəniyyətinin ardıcılığının təminatı naminə gələcək nəsillərə yetirmək də bir o qədər məsuliyyətli və şərəfli işdir. Mədəniyyətlər və sivilizasiyalar, keçmişlə bu gün arasında əlaqə yaratmaq işinin məsuliyyəti hamidan daha çox YUNESKO-nun Xoşməramlı səfiri Mehriban Əliyevanın özünə məlumdur.

Qloballaşan dünyamızın bu gün əlahəzərət informاسının və fantastik sürətlə inkişaf edən informasiya texnologiyalarının diqqəti ilə qarşı-qarşıya qalıb. Bu özlüyündə nə qədər mütərəqqi bir inkişaf faktı olsa da, bu inkişafın mədəni irsə qarşı təcavüz təhlükəsi get-gedə artmaqdadır. Belə bir zamanda Mehriban Əliyeva ulularımızdan bizə miras qalan mədəniyyət incilərimizin qorunub daha da zənginləşdirilərək gələcək nəsillərə əmanət edilməsini özü üçün ən ali məqsədlərindən biri kimi

müəyyənləşdirib. Bu məqsədin icrası üçün o, dəqiq fəaliyyət konsepsiyasına malikdir. Mehriban Əliyeva YUNESKO-nun rəhbərliyi ilə görüşü zamanı Bakıda «Qafqaz xalq ənənələri evi»nin yaradılması təşəbbüsü ilə çıxış edib. Belə bir qurumun təşkili Qafqaz xalqlarına məxsus mədəni irsin qorunması və təbliğatı sahində son dərəcə mühüm addım ola bilər. Mehriban Əliyevanın «Qafqaz xalq ənənələri evi»nin yaradılması təşəbbüsünü irəli sürməsi, həmçinin dünyada maddi və qeyri-maddi mənəvi irsin qorunub saxlanması vəzifəsini yerinə yetirən YUNESKO-nu bu layihədə əməkdaşlığı dəvət etməsi bir neçə cəhəti ilə mühüm önem daşıyır. Mehriban xanım bununla ilk növbədə təkcə Azərbaycanın deyil, bütün Qafqaz xalqlarının mədəniyyət hamisi olmaq missiyasını öz üzərinə götürüb. Digər tərəfdən, «Qafqaz xalq ənənələri evi»nin yaradılması zaman-zaman Azərbaycan və eləcə də digər Qafqaz xalqları-

nin mədəniyyət nümunələrinə şerik çıxan, mədəni incilərimizi həyasızcasına mənimşəyib bütün dünyada öz adı ilə təqdim etməyə çalışan ermənilərin və onların havadarlarının bu cür imkanlarını sıfır endirə bilər ki, bu da ümumiyyətdə Qafqaz xalqlarını erməni fitnəkarlığından xilas etmiş olar. Bu təşəbbüs – həmçinin siyasi çəkiyə malikdir. «Qafqaz xalq ənənələri evi»nın yaradılması Avropa Birliyinin təşəbbüsü ilə Qafqaz regionunda həyata keçirilən «Yeni Qonşuluq Siyaseti»nin effektivliyi baxımından son dərəcə mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Mehriban Əliyevanın Azərbaycan dövləti, xalqı naminə gördüyü işlər bütün bunlarla məhdudlaşdırır. O, ölkənin birinci xanımı statusu ilə Azərbaycan cəmiyyətində novatordur. Dünyanın əksər ölkələrində dövlət rəhbərlərinin xanımlarının mədəni-sosial sahədə həyata keçirdikləri tədbirlər əsasında yaranan bu ənənənin Azərbaycanda formalasdırılması

məhz Mehriban Əliyevanın qismətinə yazılıb. Bunu yeni ənənənin formalasdırılmasından da ha çox dünyaya nə vaxtsa türk dünyasından yayılan və hansısa döndən unutduğumuz qədim ənənələrin yenidən bərpası, qayıdışı hesab etmək bəlkə də daha doğru olardı. Dövlətçilik sistemində Xaqqan-xatın modelini əslində bütün dünya məhz türk ruhundan əxz edib. Mehriban Əliyevanın timsalında bu qədim ənənənin müstəqil Azərbaycan dövlətçilik sistemində yenidən bərpası onun ölməz türk ruhuna sədaqət hissi ilə bağlıdır. Ötən yüzillikdə lider xaqqan missiyasını həyata keçirən Heydər Əliyevin ən yaxın köməyi bir xatın olaraq mərhum akademik Zərifə xanım Əliyeva idi. Yeni yüzillikdə onların ruhunun, ideyalarının varisi olan Prezident İlham Əliyevə də bu köməyi şübhəsiz ki, Mehriban xanım edəcək. Bu vəhdət, bu mənəvi birlilik işgal olunmuş torpaqlarımızın azadlığında çıxmışında, Azərbaycanın bir dövlət kimi

dünyada tanınmasında öz müsbət sözünü deməlidir. Bizlər Mehriban Əliyevanın bu səmtə yönəlmış uğurlu fəaliyyətinə şahidik. İstər Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondu-nun, istər Heydər Əliyev Fondu-nun, istərsə də Bədii Gimnastika Federasiyasının prezidenti kimi Mehriban xanımın gördüyü işlər göz öünündədir. Onun atdığı addımlar, həyata keçirdiyi mədəni-ictimai tədbirlər xalqımızın, dövlətimizin inkişafına, dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsinə, Azərbaycanın dünya birliyində öz layiqli yerini tutmasına doğru istiqamətlənib. Hər hansı problemin həllinə çarə arayan, həradasa kim tərəfindənsə haqqı tapdanan Azərbaycan vətəndaşı üçün Mehriban Əliyevanın timsalında artıq bir pənah yeri, bir ümidi ünvani da var.

Mehriban Əliyeva bu gün həyata keçirdiyi bəlli missiyanın əslində yaradıcısı deyil. Bu missiya Azərbaycandakı bütöv bir jurnalist

nəslinin ustadı olan Nəsir Əmanquliyevin, ədəbiyyat tariximizdəki ən uca zirvələrdən birini fəth etmiş böyük yazıçı və pedaqoq Mir Cəlal Paşayevin adı ilə başlayıb. Dəyərli alimlərimiz Arif Paşayevlə mərhum Aida xanım Əmanquliyevanın ocağında verilən tərbiyə, ümummilli lider Heydər Əliyevdən, mərhum Zərifə xanumdan əzx edilən həyat dərsi ilə təfəkkürə, ruha qovuşub. Vaxtilə bu müqəddəs missiyanın icracıları onlar idilər. Bu gün isə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə birgə Mehriban xanım Əliyevadır. Və o bu ali missiyaya sadıq qalmaya bilməzdı.

YUNESKO-nun Xoşməramlı səfiri adı hələ yolun başlangıcıdır – bu yolu Mehriban xanımın layiq olduğu çox mükafatlar, titullar, fəxri adlar bəzəyəcək. Lakin Mehriban Əliyeva üçün ən böyük mükafat yəqin ki, onun arzularında yaşayış Azərbaycan dövlətinin və xalqının layiq olduğu haqqa sahib çıxmasıdır. Meh-

riban xanımın istər Heydər Əliyev Fondu, istər
Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondu,
istərsə də Azərbaycan Bədii Gimnastika Fede-
rasiyasının rəhbəri kimi atdığı bütün addımlar
da elə məhz buna yönəlib.

Nurlana Əliyeva
Filologiya elmləri doktoru,
YAP Siyasi Şurasının üzvü

**VƏTƏNİN
MEHRİBAN QIZI**
(poema)

***

Bahar zəfər yürüşlü
Qızıl quş kimi
Orda-burda səkir ana yurda
Adda-budda
Bənövşələr baş qaldırıb
Oxuyur zəriflik mahnisını...
Köhnə xatirə dəftərlərinin
Vərəqləri arasında
İncə duyguların
Təzə-tər sayasını
Yaşadır özündə bənövşə
Rüzgarın gözündə

Hər şey adıdır,
Həm də təbii...
İnsanın nəzərləri
Həmişə axtarır
Əslində vərdişkardır...
İnsan ona aidiyyatı
Olmayan bir işi
Görür bəzən...
Guya bəxtiyardır...
Bəxtiyar olan da
əksinə... özünü elə aparır
guya çarəsi bulunmaz
dərdi vardır...
mənasızdır eləmi?
Mənalı könüllər
Sultani
Hakim kəsildi gerçəkliyə
İnsanlıq marşını
Oxuya-oxuya

Sabahların sevgisini
Deyə-deyə...
Mələk simalı
İnsanların
Arzularında çin-çin
Aydınlıq doğulur?
Aydınlıq içində
Bulanıqlar durulur.
Yalanlar doğrulur
Hər şey günəş şüaları
Boyunca yeriyir.
Günəş bağlı qapıları açır,
Pəncərələri sonalayır
Adlayır ürəklərdən ürəklərə
Sevgi dolu,
İşıq dolu
Nəğmələr paylayır
Çiçeklərə...
Ana torpaq

Qucağını açaraq
Varaq-varaq
Çevirir könül dəftərini
Səhərini
Urvatlı görmək arzusu
Keçir ürəyindən...
Köks ötürüb dərindən
Alqışlayır
Bahar donlu övladını
Torpaqsevər,
Vətənpərvər
Sevgisiylə yazır
Sinəsinə adını...
Bahar adamı,
Xoş gördük səni...
Qucaq-qucaq
Salamlarımız
El-obaya məhəbbətdən
Doğulub...

Ta binadan
Elin gözü
Mizan-tərəzi olub...
Seçib ləli-zərdən...
Keçirib səf-nəzərdən
Bir kəlmə söz deyib.
Sözün ağırlığı
Daşa, dəmirə
Yeriyib.
Elin atdığı daş
Uzağa gedər
İşığı daşın içində də
Gül-çiçək göyərdər.
Mehriban duyğular
Bəxş edər insanlığa.
Firavan günlər
Aşılıyar aydınlığa.
Ömrü boyu bahar donunda
Görünmək zor işdi.

Bahar müjdəli olmaq
Ondan da gözəl.
Xoşbəxt günlərə ismarlanıb
Belədən-belə ötər
Eli-obanı gəzər...
Bahar ağızı
Nərgiz gülünə tamarzi
Könüllərə baş bir...
Mehriban, abadan
Günlərdən razı...
Güller səbət-səbət,
Çiçeklər qucaq-qucaq
Beləcə xoş günlərin
Çox olsun Ana torpaq,
Ana Vətən,
Sevimli məmləkət
Səndə olan səxavət
Elə sevimli övladlarına görədir...
Hikmətin, qoynuna aldığın

Müqəddəs ruhların
Bahar sevgisi
Bizə səni necə sevməyi
Öyrədir.
Heydər Ata məbədi,
İlham Əliyev həqiqəti,
Millətin Mir Cəlal,
Nəsir İmanquliyev
Fəxarəti
Zərifə xanım,
Mehriban xanım
Şərafəti...
Millət işıqlı
İnsanlarına görə
Möhtəşəm, vüqarlı
Aydınlıqdan don biçən
Bahar soraqlı.

***

«Bir gəncin manifesti»
məsum cocuq harayı,
səfil nəzərlərə
dikilib duran
viran olmuş könül sarayı...
Millətin ağrılarını yazan
Söz mülkünə sahib
Tiftiklənmiş,
Birələnmiş
Cocuq kürkünə şahid.
Həm də biganə
İnsanların ittihadçısı
Ac-yalavacların
Ağrısı-acısı...
Əzilmiş, sıxlılmış
Hissiyatların vəkili...
Üzünü-gözünü şaxta
Vurmuş

Baharın şəkili...
Don vurmuş baharın
Çiçəklənmiş arzusunu
Yaşadı Mir Cəlal
Cavabları xoflanmış
Min bir sual...
Dərdini deməkçün
Yer gəzməyə yadırğamış
Biçarələr
Ayılın, oyanmaq vaxtıdır!
Bu zülm yetər,
Bu zülmət bitər
Dedi ziyalı yazar –
– Mir Cəlal.
Ağrılarlan süzülən
Göz yaşları qan rəngində
İçindən qiyam,
Üşyan göyərməyi
Şəksiz

Zalim fələyin
Qızılı lələyi
Bir söz də yazar
Qeydsiz-şərtsiz.
«Azadlıq», «Azadlıq»!
Ağ günləri sonalayıb
məmləkətə gətirən ulu varlıq.
Sözün hikməti
Yazıcı qələminin
Həqiqəti...
Nəvəsi Mehribana,
Nərgizə danışdı
Zülmət içində qaralan
Həyatın necə durulduğunu
Özünü, sözünü, sözün düzünü
Stalin rejimindən
Necə qoruduğunu?
Nəvələr, nağıl sevər,
Uçan xalçalarda

İşığa doğru yeriyər...
Bu nağıl deyil ancaq...
Həqiqəti, gerçəkliyi
Danışır sevimli baba
Həqiqətin rəngi birdir...
Rəngi götürməyən
Gerçəkliyin boyası
Mir Cəlal ocağında
Daha urvatlı görünür.
Haqq açan qapını
Örtməyə meylli
Nanəciblər də yox deyil
Müdrik zaman bilir,
Ulu insanlıq deyir
Həqiqəti sevən məmləkət
Xoş günlərini yaşayar uzun-uzun
Qarşılıyar,
Özündə əmanət kimi
Saxlayar, qoruyar

Millətin
Sevimli baharını
Ana torpaq
Gözünə təpir
Bahadırını,
Vəfadarı...

***

Bakı Dövlət Universiteti
Elmin, ziyalılığın
Mərkəzidi həm də...
Hər yerdə hörmətlə çəkilir adı
Millətin görən gözü,
Yazan əli
Deyən dili
Burada tutub qərar
Müdrik insan
Əvəzsiz alim
Mir Cəlal...

Folklorumuzun bilicisi
Böyük dəyər incisi
Öz doğma evi bildi buranı
Professor, tədqiqatçı,
Yazıcı
Ədəbiyyat dərsliklərində
Əbədi yaşam qazanan
Yazısı
Salman Mümtazdan
Danışardı Mir Cəlal
Deyərdi tələbələrinə
37-ci ildə çarmixa
çəkilən ziyalı sözünü
onda necə səfindən
çıxmışdı sözün düzümü...
şanlı çəkmələr altına
salınan qədim incilər
təpik altına salındığından
ürəyini tuturdu

Salman Mümtaz
Palaz-palaz
Donoslar oxundu,
Yalanlar toxundu.
Cavidlər, mümtazlar,
Müşfiqlər...
Güllə içində içini
Çekən qərenfillər
Danışır professor
O illərin şahidi
Silkələyir, çevirir
Ürək sökən tarixi.
Tariximizin
Üzüağ səhifələrində
Adı, sözü qalib
Mir Cəlalın...
Görkemli ədib
Şöhrətli yazar...
Bu adlar qismətində

Olmur hər yazarın.
Ərdəbildən üzü Dərbəndə qədər,
Bakıdan Anadolu
Mahalından da o yana
Uluların sözü,
Sözünün işığı gəzir
Sonalana-sonalana
Hər sözdə Vətən
Hər işiqda məmləkətin
Sabahı
Hamısında
Rəngi, ahəngi var
Bütöv Azərbaycanın...
Vətəndaş yazarlar
Sadalananda
Adları sıralananda
Mir Cəlal adı da
Şahanə dayanır
Bu adlar cərgəsində...

Nəfəsində, səsində
Bahar təravəti
Yaşatmış bir insan.
Ziyalı ata
Müdrik baba
İnsanlığın dünənindən,
Sabahından
Süzülüb gələn nəciblik...
Nəcib ürəklərə
Söykənib dünya
Nəcib duyğuların
Xoş gəlir səhəri
Həyat kimi dadlı olur, şirin
Olur bəhəri.

***

İpək kimi oxşanır
Sinəmdəki duyğular
Deyilməli, yazmalı

Ürək dolu sözüm var.
Açıram pəncərəmi
Səhərlər gündögana
Qızıl şəfəqləriylə
Mənə doğru baxana
Nur olub, işiq olub
Qonur gülə, çıçəyə,
Təzim edir hər tərəf
Günəşi doğan göyə...
Vizildaşır arılar
Gül-çıçəyin üstündə
Bülbüllər tutub qərar
Bir sevda var «qəsdində»
Ötən gecə yazdım
Misralara baxıram
Bülbül kimi ötürəm
Bulaq kimi axıram.
Həyat bal kimi şirin
Tutub məni hikməti

Dünyadan da böyükdür
Tanrıının səxavəti
İnsanların yaxşısı
Bu da paydır Tanrıdan
Sabahı nişan verən
İnsanlığı tanıdan
Öz dərdini unudub
Özgə dəndlərə yanın
mən sənin vurğununam
xoş gördük, yaxşı insan!
Əməlləri xeyirxah
Sözü dərindən dərin
Sevgisinə bələnib
Yaşayır gerçəklərin
Andında amalında
Vətən, millət sevgisi
Gözlərinin rəngində
İnsanlığın sərgisi.
Səsi, sorağı gəlir

El-oba süfrəsindən
İşiq kimi yayılır
İnsanlıq türbəsindən
Nəsir İmanquliyev –
Xatırla şəxsiyyəti
Xalqımızın dəyəri
Elmizin sərvəti
Sözündə, söhbətində
Dərin hikmətlər yatır
Sevgisi, məhəbbəti
Uca göylərə çatır
Söz mehrabı önündə
Dayanıb əsgər kimi
Maya tutub işıqdan
Qaranlığın qənimə
Sözü ilahi bilib
Sözə sərkərdə müəllim
Məşəl kimi alışib
Yanıb hər dərdə müəllim.

Tutub düzü-dünyanı
Barı-bəhəri boldur
Sözü göyə qaldıran
Tanınan naşir odur.
Düşünürəm nə yaxşı
Çoxdur belə mötəbər
Neçə-neçə qayğıkəş
Neçə-neçə xalqsevər
Günəşdən don geyinib
Adı-səni, soyadı
Sözüylə, əməliyle
Canlandırıb həyatı
Yandırıb amalını
Xalqa çırraq eyləyib
Ağlını, kamalını
Ən böyük mükafatı
Vətəndaş adı olub
Köçüb, amma yenidən
Məbəd kimi doğulub

Xatırəsi əzizdir
Sevgisi örnek yeri
Ziyasından nur yağış
Fəth edib könülləri.

***

Adını, soyadını
Bilmədiyim bir nəfər
Söhbət açdı dünəndən
Canlandı xatirələr
Bu günün köpüsündən
Yoldaş oldu dünənə
Gələcəkdən gələnə
Mən insanam deyənə...
Adəti əzizləyib
El oduna alışan
Sevdalı könüllərin
Sevgisinə qarışan
Dərdliyə yoldaş olub

Kimsəsizə əl tutan
Yaxşını bayraq edib
Pislikləri unudan
Müqəddəs bir insanı
Nişan verdi çox yaxşı
Onun dediklərini
Danışım qulaq asın:
Qiyabi tanıyırdım
Görməmişdim üzünü
Bilmirdim nə rəngdədir.
Dadmamışdım sözünü
Amma bu xoşbəxtliyi
Yaşadım bir gün səhər
Şümşad boylu bir insan
Çox şöhrətli möhtəbər
Hər sözündə bir hikmət
Baxışında bir qürur
Heç ağızını açmamış
O səni bilir, duyur.

Öz dərdini söyləmir
Dərdi ona deyirlər
Yandığını demirlər
Yana-yana deyirlər
Qayğısını bilmədən
Qayğı verirlər ona
Başı qarlı dağ gərək
Sinə gərə, dayana
Ona pənah gətirən
Əlibos geri dönəmür
Xeyirxahdır, bununla
Qürrələnmir, öyünmür.
Adını çox şərəflə
Çekir yetirmələri
Dost-tanışın üzündən
Baxıb keçir ötəri
Nəsir İmanquliyev
Təcrübəli bir yazar
Bircə kəlmə sözüylə

Düşmən səfini pozar
Baxın «Bakı» qəzeti
Onun şah əsəridir
O haqqın cəfakesi
Haqq sözün əsiridir.
Ağır təbiati var
Nəciblikdən yoğrulub
Aydınlıqdan nur içib
İnsanlıqçun doğulub.
Həm də qayğıkeşdi o,
Ata kimi, ər kimi.
Yaşayıb söz ömrünü
Yenilməz sərkər kimi.
Əli qələm tutana
Xeyir-duası bəsdir
Sözdən ayrı bir həyat
Onun üçün qəfəsdir.
Millət, Vətən yolunda
Alnı açıq, üzü ağ

Sabahlara boyلانان
Onun işığına bax.
Sayılıb seçiləndir
Şəxsiyyətlər içində
Az-az kişi tapılar
Bu yönələ, bu biçimdə
Möhkəmdi polad kimi
Kişidi cəsur, mətin
Sabahın adamıdır
Onu unutmaq çətin.

***

Bu da olan şeydir
Xoşbəxtliyi görmədən
Yaşamaq...
Yaşamın adı birdir
Rəngi növbənöv olur
Bu günü yola salmaq
Sabahı qarşılamaq

Səni sıxmırsa,
Ağzını divara
Qışnamırsa
Urvatlı yoldur.
Sabun köpüyü kimi
Olur bəzən
Günlərin piçiltisi
Dadı-duzu bilinmir
Gün var ki, qaraltı
Gəlib yaddaşlara həkk olur
Ömrü boyu silinmir.
İtirilən çox şey var
Həyatda
Xırda-xırda,
Iri-iri,
Adda-budda
İtir... arxasında
Təəssüflər, hayifsinmalar
Tüstü kimi burulur

Elə olur göz-gözü görmür
Sonra aralıq durulur
Görürsən ki, günahkarsan
Öz itiklərinə
Özün baiskarsan
Həyat həssas,
Həm də kövrək
Müdrik qoca kimidi
Gərək sevəsən...
Sevilmək arzusu
Var hamının ürəyində
Sevməyi isə
Bacarmır hamı
İstər adamı,
İstər insanlığı,
İstər təbiəti,
İstər göyləri.
Kimişə, nəyisə
Sevməlisən...

Həyat şirindi
Ağrılı-acılı,
Toylu-düyünlü
Günləriylə birgə
Bircə yaşamadın
Bezməyəsən
Əgər bezməyə yol genişdirsa,
Yenə fikirləşəsən gərək...
Yalan-gerçək
Ələ alsan özünü...
Yola salasan
Qismətdən gələn
Dərdin yüzünü
Qarşılayasan
Xoş üzlü sabahı
Həyat yaşamağı
Bacaranındı
Bacaran insan varsa
Sevgisində,

Əməlində ixtiyarsa,
Bu, zor işdi...
Beş barmağın
Beşi də bir olmur
Beş günlük ömür
Deyirlər
Beşi də qara,
Beşi də ağ olmur.
Həyat sınaq meydanıdır
Həm də
Bir ömür qatarı
Boyu görünür
Biri at belində
Biri dizin-dizin
Sürünür.

***

Arzuları çiçək açır Vətənin
Lalə, nərgiz donundadır məmləkət

Xatirəsi təzə-tərdi dünənin
Sabahından qürur tapır həqiqət
Şəxsiyyətin sevgisində şərafət
Fəxarətdən qanad açır adamlar
Xalqımıza şərəf verən ləyaqət
İnsanlığın sabahını salamlar
Qapımızı döyən bütün dərdlərin
Bir-bir uğub yox olması yaxındır
Odlar yurdunu ürəyidir məndlərin
Sevin Vətən qürrələnən çağındır
Heydər kursu yolumuza bir mayak
Müjdəsi var sabahların adına
Nicatımız, ümidişimiz bu sayaq
Can isidir Böyük Öndər oduna
Adımızdır, andımızdır işığı
İnamlardan doğulubdur İlhamı.
Özü dəniz, həqiqətdir yarağı
Haqdan gəlib bizi tapıb imanı
Çəkinməyib bəd niyyətli xəbisdən

Söz deyibdir kəlam olub hikməti
Sərvətimə haram qatan hərisdən
Azad edib qaldırıbdır milləti
Dünya Heydər işığından danişir
Azerbaijan təməl tapıb bu addan
Məmləkətin çoxdur dostu, tanışı
Qor götürür bu ocaqdan, bu oddan
Şəxsiyyətlər bu torpağın mayası
Ziyasında xoşbəxt günlər doğulur
Bar-bəhərdir, bərəkətdir sayası
Gələn günün ovqatı da xoş olur.

Adı böyük, özü uca dağ kimi
Sözü yatır ürəyimə yağ kimi
Bar-bəhərdən aşıb-daşır bağ kimi
Şəxsiyyətim-bərəkətim Vətəndir.

Nəciblikdən maya tutub yaşayar
Çarəsizin dərd yükünü daşıyar

İnsanlığın yaşı qədər yaşı var
Şəxsiyyətim-ləyaqətim Vətəndir.

Düşmən özü, qarşısında bir nökər
Namərd, sözü qarşısında diz bükər
Xəbislərin ürəyinə dərd çökər
Şəxsiyyətim-cəsarətim Vətəndir.

Qarış-qarış gəzər eli-obanı
Cadar-cadar heydən düşər dabanı
Haqlı olsan gəlib alar qadanı
Şəxsiyyətim-ədalətim Vətəndir.

Külli-aləm bir sözünə müntəzir
Bircə sözü quru yerdə daş əzir
Hikmətləri oyamaq-oymaq el gəzir
Şəxsiyyətim-fəxarətim Vətəndir.

Bax dünənə əbədidir sağdır O,
Bax bu günə öz taxtında şahdır O,

Bax sabaha başı qarlı dağdır O,
Şəxsiyyətim-həqiqətim Vətəndir.

Nəsillərin örnək yeri nəcabət
Sevgilərin tər mayası bəkarət
Hünərlərin təməl daşı məharət
Şəxsiyyətim-şərafətim Vətəndir.

***

Hami gül kimi
Çiçək kimi
Paylayır sevincini...
Sevinc paylananda
Çoxalar deyiblər
İndi də çoxalıb...
Topa-topa, buta-butə,
Qönçə-qönçə...
Bir-birindən məsum,
Təbəssüməndən naxış

Tutmuş halda
Bir-birindən incə
Martin səkkizi
Belə qarşılanır
Həmişə
Artıq bu vərdişə
Hamı alışib.
Qadınlar çiçək yağışı
Kimi yağıb
Yer üzünə
Şəfəsi, işığı
Haqdan gəlib
Haqq deyib
Ucalıb,
Böyüüb,
Yüksəlib.
Ana, Ana...
Müqəddəs varlıq...
Əbədi bəxtiyarlıq...

Adı Vətənlə qoşa çəkilən
Sevimli insan...
Parlaq şəxsiyyətlər
Anası
Dünyanın ən böyük
Şəxsiyyətidir həm də
Qadın şərəfini
Uca tutub
Böyük insanlığı
Şərəfləndirir həm də...
Həm də onszuz həyatdan özü
Yoxdur deməyim də
Yetər.
Yetişən dərd-kədər
Onun göz yaşlarıyla
Kiriyər...
Qətrə-qətrə əriyər
Sevinc dəniz-dəniz
Böyüyər...

Tutar düzü, dünyani...
"Analara qiymayın
əfəndilər"
deyən Nazim Hikmət,
"bəşəriyyət qadınla
yüksələcək"
deyən Hüseyin Cavid...
ən böyük həqiqət
odur deyə onu
bizə bir daha sevdirəcək.
İçində bir layla
Həniri var
Hər bir insanın...
Yerişində bir ana
Xeyir-duası var
Hər bir yaşamın...
Anaların alqışından
Keçib gəlir
Bütün qutlu zəfərlər...

Tomrısır,
Məhsətilər,
Nigarlar,
Zərifələr...
Aşılan bütün
Zirvələr
Ana xeyir-duasından
Sonra keçilər
Cənnət onunla qazanılar
Əbədiyyət şərbəti
Onun mehriylə içilər.

***

Nəsir İmanquliyevin
Ailəsində bir qız böyüdü
Ata nəsihəti,
Ana öyüdü
Bələdçilik etdi ona
Vuruldu insanların

İnsanlığına
Könül verdi
Aydınlığın haqdan
Gələn işığına
Arı çiçəkdən
Şirə çəkən kimi
Yığıdı hikmətləri
Ona bacı, qardaş oldu
Dünya həqiqətləri.
Ziyasından danışır
İndi hamı
İşiq kimi böyütüdü
Nərgizi, Mehribanı...
Aida xanım...
Kübarlığın
Xanımı kimi yaşadı.
Şərafətin yaddası
Nəcabətin yaşadı
Hələ bundan sonra

Dönə-döñə səhifələnəcək.
Vətənin alim övladı
Yurdun ziyalı qadını
Analıq adını
Bir daha sevdirən insan...
Şərqiñ söz mülküñə
Gümüşü ayna tutan
Böyük alim...
Şərq möcüzəsinin
Təbəssümü
Adəti kimi
Şərq ali...
İnsanlığın adına
Şərəf gətirən insan
Sən bir müqəddəs ana
Həm də kübar xanımsan...
Sevgin var dəniz kimi
İşığın var bir ümman
Əbədiyyət adıyla

Daim qoşa addımlar
Sən yaşayan dünyalar.
Səhifələ, bir-bir çevir
Sən tarix kitabını
Kimdir nura qərq edən
Şərafət hicabını?
Ariflərdən dərs alıb
Tapmışam cavabını
Əsrdən o biri əsrə
Əsərilə addıyar
Sən yaşayan dünyalar
Böyükdür dünya kimi
Elimin şah sarayları
Yeddi qat dərindədir
Hikmət adlı layları
Aydınlığı işığı
İnsanlıqdan payları...
Keçmişdən soraq verər

Sabahları haylayar
Sən yaşayan dünyalar.

***

Elmlər Akademiyası,
Salon ağzına kimi dolu
Namizədlik dissertasiyası
Müdafiə edir
Bir şərqşunas xanım...
Azərbaycanın
İlk qadın şərqşunas alimi
Olacaq
Aida İmanquliyeva
Alimlər danişdi
Baş vurdular hikmətlər
Mülkünə
Gerçək baxıb alqış dedi.
Yalan baş yellədi
Çəkinə-çəkinə.
İnsanların sinəsi

Sevgidən aşıb-daşır
Bəzən
Hər ötən günü
Keçirib səf-nəzərdən
Görür ki, yaxşı əməl,
Gərəkli nəsə yaratmaq
Diriykən cənnətini qazanmaq
Deməkdi həm də...
Günlərin birində
Olacaqlara da hazır olmaq
Vaciibliyi var...
Amma bu gün
Azərbaycan elmində
Bir bahar...
Elmin bağçasında
İlk nübar
Gətirən ağaca
Xeyir-dua verir
Hamı...

Arif Mircəlal oğlu
Bu gözəl xanımın heyranı.
Əlində bir dəstə çiçək...
Ürək urvatdı sözlə dolu...
Mehriban, Nərgiz
Bir cüt qoşa qanad kimi
Aida xanımı uçurur
Sevgili həyat boyu
İllət ötür,
Fəsillər dəyişir
Övlad toyu,
Nəvə şirinli
Nənə nəvazişi...
Qiymətli xatirələr düzümü
Doktor Aida İmanquliyeva
Ailədə, kollektivdə,
Elmdə dedi bəkarətlə sözünü...
Nəcabətdən maya tutmuş,
Həqiqətdən yoğrulmuş

Böyük ürək sahibi...
İnsanlıq süfrəsinə
Yaraşıq verən insan!
Hər yerdə, hər ürəkdə
Sən varsan...
Varınla, varlığınla
Yaxşılardır sırasında
İxtiyarsan...
İki göyərçin balana
Ruhun da xeyir-dua verə
Arzular böyüyər
Ümidlər şirinləşər
Kənd-kənd,
Şəhər-şəhər
Boylanar gen dünyasına
Biz hamımız möhtacıq
Həyatda oldu-olmadı
Bizimlə qoşa addımlayan
Ana xeyir-duasına.

***

Mehriban günlərin sayı da artıb,
Mehriban ürəyin heyranı insan
Şirin sevdasını çıynınatıb
Çəkir məhvərinə dünyani insan.

Baxır göz dolusu bar-bəhərinə
Dadır qismətinə yazılınları
Qara gecəsindən ağ səhərinə
Haqdan körpü salır razı anları.

Böyük şəxsiyyətin həyat yolunda
Sevgi bulağı da saf ola gərək
Eşqi od püsküribuzlar yaranda
Başına dolana bir məsum mələk.

Möhtəşəm taleyin ürək yoldaşı
Bir çevik əsgər tək hər an səfərbər
Mehriban baxışı göyərdib daşı
Şərəf meydanına çəkib gətirər.

Bir örnek yeridi Zərifə xanım
Tarix səhifələnir, yaşanır zaman...
Öz könül mülkündə şax dayananın
Sevdası bir dəniz, sevgisi azman.

O da mayak saldı Heydər ömrünə
Sevdi məmləkətə mayak oları
Şaqrəq işq kimi gəldi öünüə
Dar gündə, xoş gündə oldu həyanı.

Xalqın inamından doğulub İlham
İlham inamına dəstək, Mehriban!
Saflıq Tanrısına aparır iman
Yaşanır sabahlar, yaşanır zaman.

Böyük şəxsiyyətlərin
Həyat yoldaşları da
Böyük ürəkli olur
Özləri kimi...

Sadə olurlar
Amma adilikdən uzaq
Əridə bilirlər qəzəbi kini...
Çəkə bilirlər
Qayğalırla dolu
Gəmiləri öz ürəklərinə
Geniş ürəklərin
Qapıları da geniş olur...
Prezident hakimdi
Həyat yoldaşı həkim...
Prezident xalqın
Sabahını düşünən
Həyat yoldaşı
Dan yerinə qonan mələk...
Göyərçin tək,
Sülh donunu geyərək,
Yaşayar hər ikisi...
İnam, sədaqət
İtkisi

Hər ikisinə böyük
Dərd olar
İçin-için çəkərlər,
Dilim-dilim əridərlər
El dağını...
Seçərlər, saf-çürük
Edərlər
Ötən günlərin,
Yetişən sabahların
Qarasını, ağını...
Milli qürur
Vətəndaş vüqarı,
İnsanlıq ləyaqəti...
Böyük sevgilərə millət
Böyük sevgilərə
Bir limandır
El-oba dəyanəti.

***

Oxunmuş bahar
Yazısından sonra
Əsən rüzgarın
Ürək sözləri gəldi
Aralığa...
Qulaqlarda sıraqa
Sinələrdə xatircəmlik
Olsun deyə
Kükərəyə-kükərəyə
Gerçək olan nə varsa
Süfrə kimi
Torpağa sərdi
Gənclik,
Zamana rəng verdi
Gənclik...
Zamanın ovqatına
Köklənib çıçəkləyən
Ümidlər sıra-sıra

Ağ-qara yazılmış
Taleyin şıltaq
Oyunları səhifələnir
Hər keçən günün
Arxasında...
İlham Əliyev
Müdrik həqiqətə
Bağlandı...
Ürəklər pərdə-pərdə
Açıldı,
Qürur, vüqar bayraq-bayraq
Dalğalandı...
Xoşbəxt gələcəyi var
Məmləkətin
Sevgisi, ruzisi
Qucaq-qucaqdır
Həqiqətin...
Azad söz, sərbəst düşüncə...
Milli təfəkkürün

Diqtə etdiyi təbii
Davranış düzümü...
Dünənə, bu günə, sabaha
Tutub üzünü
Yüyürür haqqın yolu
Boyunca.
Böyük-böyük, uca-uca
Yüksəkliklər hədəf...
Hər yan, hər tərəf
Azərbaycandan danışır
İndi...
Yaşa millət!
Var ol sevgili diyar!
Bu da sənin qismətindi...
Zəhra Quliyeva
Vətənin ünlü ziyalısı,
Böyük alimi
Xalqın ağbirçayı...
Sevgisi gül baxışı,

Sözü gül ləçəyi...
Söhbət edir Mehriban xanımla...
Qadın şərəfi
Qorunmalıdır...
Yerin-göyün əşrəfi
Yardımçıdır bu işə
Aylar ötər, fəsillər dəyişər
Dünya ən sivil, ən şərafətli
Ad kimi tanıyar
Azərbaycan qadınını...
O yazar dünya
Meridianlarına
Fəxarətdən nişan verən
Adını...
Azərbaycan xəritədə kiçikdi,
Amma siyasi meydanlarda
Söhbəti böyük...
Əhəlisi də kiçikdi
Amma şərafəti böyük...

Zəhra xanım öz
Ömür yolundan
Fraqmentlər danışır
Çekir tarıma yaddaşı,
Silkələyir yaşam ağacının
Yarpaqlarını
Keçən rüzgarın sərt, yumşaq
Soraqlarını
Deyir bir-bir Mehriban
Xanıma
Zərifə xanımdan
Aida xanımdan
Danışır həm də
Sevimli ağbirçək
Xatırələr varaq-varaq
Çevrilir
Təbəssümlər, işıqlı üzlər
Çiçək-ciçək
Bu söhbətlər açılır.

Örnəkdi, həm də... hamiya
Vüqarında, təpərində
Erkək qürüru gəzdirən
Azərbaycan qadını
Dünyanın ən müqəddəs
Varlığıdı...
Böyük həqiqətləri
Yaşadır özündə
Haqq-ədalət carşısıdır
El gözündə
Alınmaz qalalar kimi
Möhtəşəm.
Dağlar kimi düzümü var
Adətləri buta-buta,
Sevgiləri dəstə-dəstə,
Duaları qatar-qatar
Sıralanan düzümü var
Bahar təravətilə
Doğular hər gün səhər

Xoş sabahlar sorağıyla
Açıır röyaların qapısın
Mələk-mələk qırmızıdanır
arzular...
mehrindən pay ötürür
həqiqətin tanrışı
Zəhra xanım danışır,
Mehriban xanım
büyük sevgilər içində
Azərbaycan qadını
Yenilməzdür
bu döndü, bu biçimdə.

***

Nəğmələr quş qanadlıdı...
İsmətdən don biçilib
Boyuna
Sözləri bal kimi şirin
Hikməti həyat kim

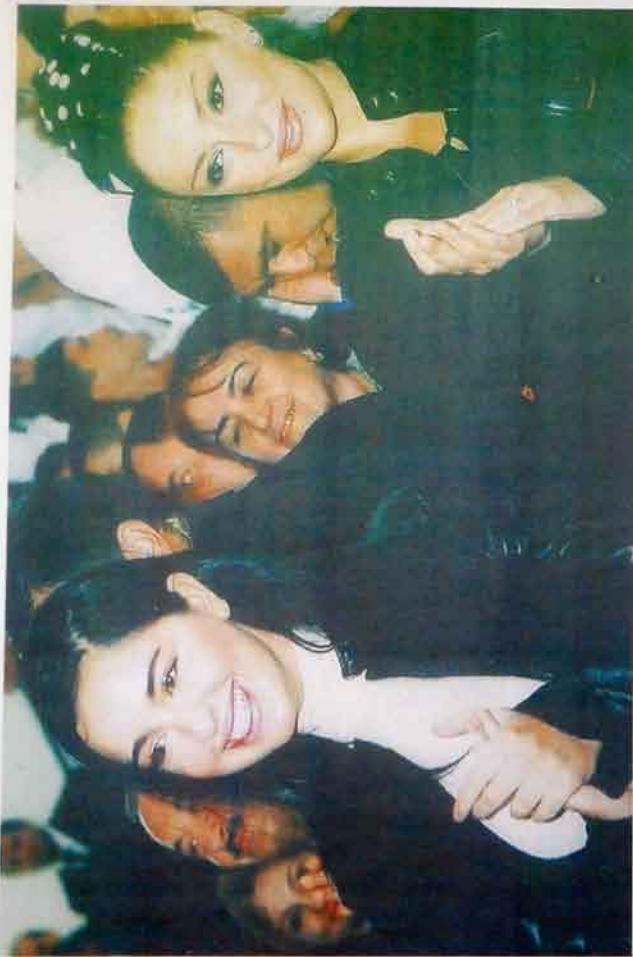

Dadlıdı

Bu boyda dünyani

Alıb qoynuna.

Yazılmamış nə qalıbsa

Yazılacaq bundan sonra

Deyilməmiş bircə söz varsa əgər

Deyiləcək xoş ovqatla sabaha...

Sabah İlham adıyla

Umüdlərə üz tutub

Gerçəklilikdən kənar nə varsa

Atdığını atıb,

Unutduğunu unudub.

Mənən azaddır insan

Azaddır oxunan

Nəğmələr kimi...

Azaddır torpağın sinəsindən

Göyərən palid kimi

Şehdən islanan

Çiçəklər kimi...

Azad könüllərdən doğur
Zamanın Mehriban baxışı
Azad könüllərə yağır
Sevdaların çiçək yağışı...
Qurumuş bulaqları
Dilə gətirən azadlıq.
Daşda gül bitirən
Azadlıq...
Dövlət rəhbəri azaddırsa
Məmləkət də azaddır.
İnsanları da bu sözə
Vurğun
Öpüb qoyar gözləri üstə
Axın-axın,
Dəstə-dəstə
Sevgilər keçər zaman
Körpüsündən
Qocasından, cavanından
Köpəsindən

Xoş təbəssüm qalar həyata...
Azərbaycan qadını...
El anası...
Çiçək yağışı
Gül butası...
Bu şərəfə, bu ada
Mələklər körpü salır
İsmətindən, abırından
Sabahlar qida alır...
Elmdə, idmando,
Dəzgah arxasında,
Zaman meydanında
Sən varsan...
Zülmətləri,
Gün əritməz
Sal buzları
Nəfəsində, könül
İşığınla yararsan,
Parçalayarsan.

Oxuyarsan insanlıq nəgməsini,
Xoş günlərin təntənəsini
Sabahlara aşılıyarsan,
Keçilməz zirvələri aşarsan.
Sən Nigarsan,
Sən Həcərsən,
Həmidəsən,
Turansan,
Zərifəsən,
Mehribansan...
Firavan həyatın
Müjdəsini daşıyan
Xalqa könül bağlayıb,
Gerçekliyi yaşıyan
Haqqın qisməti Ana,
Elin isməti Ana,
Könül sərvəti Ana...

***

Məmləkətin dar ayaqda pənahı,
Dağ əridər, daş sindirər bir ahi,
Xoş günlüdü, işıqlıdı sabahı,
Tarixlərə şəstlə yazıb adını
Azərbaycan qadını.

Vətən deyib, torpaq deyib yanar O,
Göyərçin tək dan yerinə qonar O,
Öz bəxtini elin bəxti sanar O,
Haqqa çəkər yaxınıni, yadını
Azərbaycan qadını.

Əsirgəməz şəfa verən odunu,
Eşqi dərin, kimsə görməz sonunu,
Biçib gələr gözəllikdən donunu,
Kim unudar cœureyinin dadını,
Azərbaycan qadını.

Ciçək dərib tellərinə bağlayar
Dərdi olsa gecə-gündüz ağlayar
Vüqarıyla düşmən səfin saxlayar
Yaraqlanar, sürər zəfər atını
Azərbaycan qadını.

Mehribandı, nəvazişi el gəzər,
İnamıyla sabahlara tələsər
İlhəmından qərar tutub şah əsər
İşığıyla yarar zülmət qatını
Azərbaycan qadını.

***

Dünyasını tez dəyişdi
Aida xanım
Əlli üç yaş nədir ki...
Alim ömrü üçün
Kiçik zaman kəsiyi...
Dünyadan köcür hamı

Əvvəl-axır...
Biri xoşbəxt,
Biri gözü yaşılı...
Biri gözü dolusu,
Biri nakam...
Biri insanlığın
Nə olduğunu bilmədən
Biri insanlığı yaşadıb
Öz xoşbəxtliyini
Görmədən...
Öz xoşbəxtliyini görmədən
Köçdü dünyadan
Aida xanım...
Sözün, elin heyranı...
Şərəfli adı gəzir
İndi hər yanda
Ruhu yenə də
İnsanlığın həyanında.
İşığa doğru boyلانan

Sabaha ismarlanan
Bir cüt güldən
Xatircəm...
Bir cüt gülə
Mayak ana
Özümüzdən sonra
Yol gedən sözümüzün
Eşqinə yaşayır
Dünya
Söz dünya yaşıdıdı
Öz yaşıdına
Vəfalıdır dünya.
Yaşam davam edir
Mehriban, Nərgiz adıyla
Nəvələr qönçə-qönçə
Xatirələr noğuluya,
Nabatiyla
Şirinləşdirir
Ana ömrünü...

Böyüdür, müqəddəslaşdırır
Əmin-amalı...
Kiçildır fələyin
Ayrılıq gətirən ölümünü...
Məzar üstə qoyulan güllər,
Yaşanan günlər qədər
Hikmətini deyir
Əbədi məbədə...
İnsanlar gəlir
Ziyarətə...
Mələklər də işığı sevir
Ruhlar da haqdan
Gələn nuru
Həyat dolu arzulara
Ümidlərə dəstək...
Bir az həlim,
Bir az da kövrək
Addımlarla yürürlər
Bizimlə birlə

Mahal-mahal,

Bölgə-bölgə

Sevdirirlər həyatı,

Güldürürlər,

Yaxınlaşdırırlar

Sabahı...

O, doğulur günəş tək,

Zərrələri övladları.

Üstümüzə açılır

Qayğı tək qanadları.

«Balə» kəlməsi baldı

qadınların dilində.

Kişi əlləri bitər

Qadınların telində.

Gülə bənzər qadınlar,

Gül kimi təmiz olar.

Gözləri qoşa damla,

Qəlbləri dəniz olar.

Əlləri evi bəzər,

Çörək olar, su olar.

Laylaları körpələrə

Ən şirin yuxu olar.

Baxışı körpələrə,

Evdən uzanıb gedər.

Uşaqlarla özünə

Ömür qazanıb gedər.

Dilləri şəkər olar,

Əlləri balışa bənzər.

Hərdən incimələri

Yenə alqışa bənzər.

Baxışından hər zaman

Dünyamız naxışlanar.

Bəlkə də hər bir kişi
Qadına bağışlanar.

Ən birinci kədəri
Qadınlar hiss edərlər.
Hörmət olmayan yerdə
Onlar çıxıb gedərlər.

Başımızın tacıdı,
Qəlbimizə sözdülər.
Kişi dözməyən dərdə
Qadınlar tək dözdülər.

Gözlərindən nur düşər
Yola, küçəyə, izə.
Biz onlara dərd verdik,
Onlar da sevinc bizə.

Mətanəti, dözümü
Kişiləri mat qoyur.

Heç kim duymaz kişini,
Təkcə qadını duyur.

Anadılar hər zaman
Hər arzuya, hər kama.
İşiqdılardı həyata,
İşiqdılardı cahana.

Həyatın yollarında
Onlar çarpan ürəkdi.
Hər zaman kişilərə
Həm arxadı, köməkdi.

Qadınlar bu dünyaya
Gələr yaraşıq kimi.
Ən qaranlıq dəndlərə
Gələr gur işiq kimi.

Daşları da əridər
Onlardakı məhəbbət.

İnsanlığa nümunə
Onlardakı sədaqət.

Qadından düşmən olmaz
Mən bilən bu dünyada.
O xoşbəxtlik yaradar,
Doğulsa da harada.

Onun əli yaraşmır
Tapançaya, gülləyə.
Onun əli yaraşır
Çiçəklərə, güllərə.

Onun dili yaraşır
Körpəyə layla desin.
Ona yollar yaraşır,
Körpəsiylə yerisin.

Körpəsini bələsin,
Layla desin axşamlar.

İnan ki, laylasından
Yanar işıqlar, şamlar.

Laylası dünyamıza
Gələr təsəlli kimi.
Qadınlar hara gəlsə,
Gələr yaz fəqli kimi.

Yorğun, ağrılı dünya
Əllərində dincələr.
Bəzən də körpələri
Əllərində gecələr.

Hökmdarlar yolunda
Həmişə baş qoyublar.
Qadınlar ev tikiblər,
Yurda ilk daş qoyublar.

Şairlər diz çökübər
Qarşısında onlarıñ.

Nə qədər söz yazılıb

Vəsfinə dodaqların.

Nizamini o doğub,

Xaqaniyə qan verib.

Xətaini yaradıb,

Qılıncına can verib.

Həm hökmədar anası,

Həm də sevgili qadın.

Sən yaratdırın həmişə,

Sən yarımcıq olmadın.

Dünya sənin əlində

Olsa, dava olarmı?

Erməni qadınları

Görən saçın yolarmı?

Erməni qadınları

Dava istərmi görən?

Bilmirlərmi döyüşdə

Oğulları can verən?

Hansı ana istəyir

Müharibə olsun belə?

Övladların qanları

Axıb qarışın selə.

Məncə, qadınlar heç vaxt

Müharibə istəməzlər.

Dava edən oğullar

Heç zaman böyüməzlər.

Hitleri doğan qadın

Deyildimi bəs ana?

Nəyə görə çulğadı

O, dünyani al qana?

Görən nə söyləyərdi

Öz anası Hitlerə?

Amansız ölümlərə,
Amansız qətlərə!

Peşiman olardımı
Onu böyüdüyünə?
Çörək-su verdiyinə?
Həm də əlindən tutub
Hər gün yeritdiyinə?

Qadınlar düşmən olmaz,
Düşmən də doğmaz qadın.
Həyata qənim doğmaz,
Həyati boğmaz qadın.

Allaha yaxın qadın
Yaradandı həmişə.
İçdəki insanlığı
Oyadandı həmişə.

Şer yazılıb nə qədər
Adalarına onların.
Çox şeyləri salmırıam
Yadlarına onların.

Bəzən vəfasız olub,
Şöhrət-şana uyublar.
Səhv etdiklərini də
Sonralardan duyublar.

Füzuli qadınları
Tutubdu qəzəllərə.
Söyləyibdi bir dəfə,
Vəfa yox gözəllərə.

Sonra da deyib özü,
Şair sözü yalandı.
Qadınsız evlər gördüm,
Xarabadi, virandı.

Qadınların arzusu
Ömrümüzə bəzəkdi.
Qadın baxışlarıyla
Qoca dünya təzədi.

Baxışları dünyanın
Yarasını sariyar.
Qadınlar dünyamızı
Dərddən-qəmdən qoruyar.

Həkimdi, bəstəkardı,
Həm şairdi qadınlar.
Prokurordu, nazirdi,
Həm səfirdi qadınlar.

Gözleri evimizə
İşiq salar, nur salar.
Gözlərini qapasa
Ürəyimiz sıxlalar.

Allah eşidər hər vaxt
Qadın alqışlarını.
Körpəsinin dalınca
Salar baxışlarını.

Ürəyində söz olsa
Saçından tel ayırar.
Ürəyinin başında
Sevgiyə yer ayırar.

Qadınlar olmasa görən
Dünyamız necə olar?
Günəş batar, ay çıxmaz,
Bəlkə də gecə olar.

Tanıdım bu dünyanın
Doğmasını, yadını.
Hər şeydən yüksəkdədir
Azərbaycan qadını.

İstərəm ömür boyu
Onlara şer qoşum.
Anamdır, həm bacımdır,
Həm də ömür yoldaşım.

Bu şerim də onlara
Ən gözəl ərməğandı.
Bizim doğma qadınlar
İgiddi, qəhrəmandı.

Nə qədər şer yazsam
Onlara, yenə azdı.
Nəvazişi bizlərə
Hər vaxt bahardı, yazdı.

Yurdumuzun ən zərif
Çiçəyidi qadınlar.
Kişilərin döyünen
Ürəyidi qadınlar.

Ölkəmizdə yerləri
Həmişə uca olub.
Dərdimizə həmişə
Qadınlar əlac olub.

Öyüd, nəsihət kimi
Hər sözü, hər kəlməsi.
Evimizi isidib
Kövrək, təmiz nəfəsi.

Müşfiqin Dilbəridi
Azərbaycan qadını.
Cavidin Müşkünəzi
Azərbaycan qadını.

Cavidi ömür boyu
Gözləyibdi Müşkünəz.
Min cür əzab veriblər,
Qəlbi sindirmaq olmaz.

Əhməd Cavad yadigarı
Söylə, çıxarmı yaddan?
Ala gözlü Şükriyyə
Keçib alovdan, oddan.

Qazaxıstan çölləri
Ona mehman olubdu.
Əhməd Cavad eşqiylə
Ürəyi qovrulubdu.

Müşfiq tutulan zaman
Dilbəri dəli olub.
Deyirlər ölümündə
Dostların əli olub.

Cavidin qızı Turan
Azərbaycan qadını.
Mətanətlə yaşatdı
Turan Turan adını.

Atasının yolunda
Min cürə əzab gördü.
Saçlarını həmisişə
Qara yudu, ağ hördü.

Sımmadı, əyilmədi
Cavidin şeri kimi.
Dözdü hər işgəncəyə
İnsan əsəri kimi.

Ayna Sultanovanı
Güllələmək olarmı?
Dövrana bax, ay Allah,
Bu qan yerdə qalarmı?

Daşınar ölkəmizdən
Qadınlar vaqon-vaqon.
Bəşəriyyət bilirmi,
Qadın ölsə, olar son?

Azərbaycan qadını
Dözür zülmə ürəklə.
Ölümünü qarşılardı,
Hətta gullə, çiçəklə.

37 qış kimi soyuq,
üşütdü qadınları.
Balasın ağlar qoyub
Ərsiz qoydu onları.

Azərbaycan qadını
Dözdülər hər zülümə.
Hər vaxt sadiq oldular
Vətəninə, elinə.

Azərbaycan qadını
Qəlbini sözə verdi.
Müstəqillik yolunda
Özün güdəza verdi.

Qolbaq kimi salındı
Qollarına qandallar.
Vətənini bir anlar
Unutmadı qadınlar.

Onların ismətilə
Vətən fəxr eləyirdi.
Ana doğan oğullar
Ana gullələyirdi.

Ətəyini yiğaraq
Ötüb getdi axşamlar.
Qadınlar gullələndi,
Evlərdə söndü şamlar.

Öldü qadınlar ilə
Oğul-qız toyları da.
Bağlandı qapı kimi
Elçinin yolları da.

Toylar çalınmadı heç,
Qadınlar oynamadı.
Sevgilər əsir düşdü,
Sevgilər sınañmadı.

İstəyirəm biləsən
Bu dəndləri, oxucum.
Gərək qəlbən sevəsən
Nənələri, oxucum.

Nənələr yaxşı bılır
O illəri, oxucum.
37 ağardıb
o telləri, oxucum.

Azərbaycan qadını
Sınmadı ömrə boyu.
Məhəbbətlə quruldu
Yenə könül sarayı.

Əmək cəbhəsində də
Ad çıxardı qadınlar.
Pambığın yıga-yıga
Pambığa döndü onlar.

Pambığ kimi əllərə
Pambığ yaraşıq oldu.
İgid qızları görüb
Yurdun gözləri doldu.

Sürəyya Kərimova
Çıxmaz xalqın yadından.
Adı gəzdi dünyani
Bir mahnı qanadında:

«Qol çırmayıb
sən tarlaya çıxanda
səs yayılar
hər mahala, Sürəyya.

Ağ pambıqı
Becərəndə, yiğanda
Gəlməyəsən
Heç zavala, Sürəyya».

Bu mahnı insanların
Dilində əzbər oldu.
Ağ pambıq sahələri
Gözəl bir əsər oldu.

Azərbaycan qadını
Hər işdə qəhrəmandı.
Dostdu, yardı, bacıdı,
Hər kəslə mehribandı.

Bəsti Bağırovani
Kim tanımır bu yurdda?
Çox gəzibdi bir zaman
Adı dildə, dodaqda.

«Anan səni doğanda
adına bəsdi dedi.
Fələk əllərini
Oğuldan kəsdi dedi.

Beləydi qayda bizdə –
Qız doğanda analar,
Baxıb qara geyərdi
Su üstündə sonalar».

Səməd Vurğun yazmışdı
Bu gözəl şeri ona.
O, torpağa bağlıydı
Torpaq da qəlbən ona.

Sinəsində ordenlər
Alışirdı, yanındı.
Azərbaycan qadını
Özün xoşbəxt sanırdı.

Bəstinin sinəsində
Yaraşıqdı medallar.
Aynanın sinəsində
Neçə gullə yeri var.

Bəsti böyük ürəklə
Dolaşdı Moskvani.
Bax, onda həbs etdirələr
Şükriyyəni, Saranı.

Bəsti qələbəsiylə
Aynanı axtarırdı.
Qələbənin gözüylə
Zindanlara baxırdı.

O, Dilbərin, Aynanın
Alırkı qisasını.
Qələbəylə qururdu
Düşmənlərin yasını.

Azərbaycan qadını
Hər bir işdə nümunə.
Mədəniyyətdə xandı,
Yüksəlişdə nümunə.

Çünki onlar Tomrisin
Sevimli nəvələri.
Açıbdılar həmişə
Döyüşdə səhərləri.

At üstündə böyüb,
Dəvə üstə yatıblar.
Namusunu qoruyub,
Özün dağdan atıblar.

Ölüblərsə, yenə də
Adları təmiz qalıb.
Ağlayıb, göz yaşından
Xəzər tək dəniz qalıb.

Azərbaycan qadını
Ölkəmizin Həcəri.
Sinəsində, qəlbində,
Böyründə də xəncəri.

Həcər tək döyüşlərdə
Düşmənə qan uddurub.
Düşmənin məqsədini
Biryolluq unutdurub.

Koroğluya Nigardı
Azərbaycan qadını.
«Qız qalası» misaldı,
Qoruyubdu adını.

Nigar kimi ismətli,
Həcər tək qoçaqdılar.
Düşmənlərin üstünə
Qırğı kimi cumdular.

Burla Xatın boyunda,
Natəvan sözündədir.
Nigar harayındadır,
Əslinin gözündədir.

Şahsənəm atəşlidir
Azərbaycan qadını.
Odlar yurdundan alıb
Alovunu, odunu.

Nigar Rəfibəylini
Yaddan çıxarmaq olmaz.
Mirvarid Dilbazinin
Şerləri basılmaz.

Şairdi, bəstəkardi
Azərbaycan qadını.
Tük kimi seçibdi o
Qohumunu, yadını.

Nəsibə Zeynalova

Səhnəmizin kralı.

Rübəbə Muradova

Təbrizindən yaralı.

Həm Şövkəti, Saranı

Yurdumun varı bildim.

Səfərin Sonasını

Elin vüqarı bildim.

Azərbaycan qadını,

Kökü dərindən gəlir.

Araz kimi, Kür kimi

Suyu sərindən gəlir.

Muğan gülləri kimi

Yumşaq, iliqdılardır.

Azərbaycan qadını

Ən gözəl varlıqlıqlardır.

Təbriz həsrətləri var

Sinələrdə köz kimi.

Dərbəndi axtarırlar

İtkin düşən söz kimi.

Şəhidlər xiyabani

Anaların balası.

Burda dəfn olunub

Anaların dünyası.

20 yanvar günü

Ölən balaları.

Hər şəhid qəbri bəlkə

Ana qalaları.

Şəhid qəbirlərinin

Qundağa oxşarı var.

Bütün gün qəbirlərə

Durub baxır analar.

Elə bil ki, oğullar
Çıxacaqlar bələkdən.
Analar gəlib deyə,
Baxacaqlar qəbirdən.

Azərbaycan qadını,
Sən alovsan, məşəlsən.
Ən ilahi varlıqsan,
Yaradansan, bəşərsən.

Əziz oxucum, eşit,
Mən nələr dedim sənə.
Hər qadının adında
Bir səhər dedim sənə.

Mən saymadım hamisinin
Adını burda bir-bir.
Hər qadının adında
Üzə al günəş gülür.

Bəlkə də sən bilirsən
Bunları yaxşı məndən.
Mənim məqsədim başqa –
Mən söz açdım onların
İçindəki sevgidən,
İçindəki işqdan,
«Yurduma yaraşıqdan».

Demədim bir qadın haqda
Ondan ayrıca demək.
Onun adına layiq
Sözlər tapıb söyləmək.

Zərifə Əliyeva,
Zərifə zərif demək.
Onun nurlu adına
Nurlu sözlər söyləmək.

Qadınlığın anası
Sayılır mələk qadın.

İşiq çiçəyi kimi
Hər gözə çiçək qadın.

Zərifənin adına
Dastan yazmaq gərəkdir.
İşiq içində ürək,
İnsan adlı mələkdir.

Zamani qabaqladı,
Dilək oldu Zərifə.
Millətimin qəlbində
Ürək oldu Zərifə.

Əziz kimi insanın
İzi idi Zərifə.
Elə bil ki, Əzizin
Sözü idi Zərifə.

Tibb elminin işıqlı
Sözü idi Zərifə.

İnsanlığın mehriban
Üzü idi Zərifə.

Atasının uzanan
Qolu idi Zərifə.
Bir vaxt Mircəfər kəsən
Yolu idi Zərifə.

Heydər kimi insanın
Həyat yoldaşı idi.
Böyük, ulu rəhbərin
Ürək sirdası idi!

Ürəkdən dinləyirdi
Onun dərdi-sərini.
Ona qurban verirdi
Arzu-diləklərini.

Heydərin haqq sözünə
Güç idi, qüvvət idi.

Başdan-ayağa dözüm,
Güclü sədaqət idi.

Müstəqillik yolunda
Heydərə dayaq oldu.
O yatmadı bircə an,
Gecələr oyaq oldu.

O Heydəri qorudu
Qəfil əsən küləkdən.
Yad baxışdan, nəzərdən
O Heydəri qorudu.

Qorudu demək azdı,
Kömək oldu işinə,
Onun yüksəlişinə.
Xalqının arzusuna
Arzusunu qoşdu o.
Qanadlandı xəyalı,
Əbədiyyətə uçdu o.

Nə qədər insanlara
Kömək əli uzatdı.
Neçə-neçə xəstəni
Qayğısıyla yaşıtdı.

O, xalqının ən əvvəl
Haqq çağırın səsiydi.
Allahın xalqımıza
Bir gözəl töhfəsiydi.

İctimai xadim kimi,
Həm də bir həkim kimi
Gəzdi bütün dünyani.
Tanıtdı ölkələrə
Doğma Azərbaycanı.

İndi doğma şəhərdə
Qalır addım səsləri.
Qayğılı axşamları,
Qayğılı səhərləri.

Onun baxışlarından
İnsanlar güc aldı.
Tibbi biliklərilə
Tibb elmi ucalırdı.

Nə qədər həkimlərin
Yolunu çıraq etdi.
Yurda qayıtmaq üçün
Bütün dünyaya getdi.

Yurda qayıtmaq üçün
Gərək çıxb gedəsən.
Yurdunun dərdlərini
Dünyalara deyəsən.

Azərbaycan elmini
Dünyaya çatdırasan.
Onda yurda arxayıń
Dönəsən, qayıdasan.

Xalqımızın İlhamını
Zərifə bəxş edibdi.
Gözdə cərrahiyəni
Hər işə nəqş edibdi.

Mikroskopik çizgilərlə
O boylanır dünyaya.
Bir dənə mikrob olsa,
Çətin gözdən yayına.

Öz işinə məhəbbət,
Həm də diqqəti vardı.
Diqqətcil olan insan
Həmişə bəxtiyarıdı.

Cənab İlham Əliyev
Güç alıb Zərifədən.
Ona görə uğurla
Qayıdır hər ölkədən.

İlhaminin şöhrəti
Ucalır gündən-günə.
Əlac tapılıb, Allah,
Vətənin dar gününə.

Qələbələr, uğurlar
Zərifədən yadigar.
Bugünkü yüksəlişdə
Onun böyük payı var.

Durur Göz İnstитutu
Onun heykəli kimi.
Tələbənin əlləri
Özünün əli kimi.

Onun ruhun yaşadır
Təzə göz həkimləri.
Elə bil həkimlərə
Köçüb onun əlləri.

Köçən onun fikridir,
Arzusu, xəyalıdır.
Təzə göz həkimləri
Zərifə misalıdır.

Şairlər üçün ədəbiyyat
Sözdü, sözdən başlayır.
Həkim üçün təbabət
Məncə, gözdən başlayır.

Budur, Zərifə xanım
Yenə gedir işinə.
O böyük, ulu insan
Göz qoyur ölkəsinin
Hər bir yüksəlişinə.

***

Ölkəmizin o böyük
Qadınları haqqında

Səmimi şer yazmaq
Mənim üçün şərəfdi.
Allah da çox isteyir
O ülvi qadınları.
O mavi göy üzü də
Qadınlara tərəfdi.

Qalın kitaba sığmaz
Qadınların bir günü.
Laylaları dil açar
Hər dildə, hər dodaqda.
Qadınlar həm həkimdi,
Həm də ölkə başçısı,
Ürəkləri uyuyar
Neçə-neçə varaqda.

«Qadınları çiçəklə də
Döymək olmaz heç zaman».
Jül Vernin sözüdür

Söylədiyim bu sözlər.
Gözləri bu dünyada
Böyük nəzarətçidi.
Gözlər dünyani gözlər,
Gözlər hər şeyi gözlər.

Zərifə xanımın qoyub
Getdiyi yolla indi
Gözəl-gözəl xanımlar
Addımlayıır ürəklə.
Həm müəllimin yolunda,
Həm də tibbin yolunda
Görüşürələr səhərlə,
Həm də ki, gələcəklə.

Halal zəhmətləridir
Qurduqları bu həyat.
Müstəqil dövlətimdə
Var onların öz payı.

Harda bir yuva uçsa,
Harda sinsa bir ürək,
Birinci çatar ora
Qadınların harayı.

Azərbaycan qadını
Dünya qadınlarının
Ən öndə gedənidir,
Lideridir deyirəm.
Hər ailədə bir körpə
Qız uşağı yaşarsa,
O uşaq o ailənin
Səhəridir deyirəm.

Gözlərə işıq verən
Zərifə xanım kimi,
Beyinlərə nur verən
Gözəl qızlar doğuldu.
O qədər işıqlandı

Ana vətənim mənim,
Qaranlıqlar təklənib
Bircə anda boğuldı.

Zərifənin gəlini
Mehriban xanım hələ
Çəkdi böyük ailənin
Qayğısını ürəkdən.
Heydərin gəlini tək
Şöhrətə çatsa da o,
Bircə yol ayrılmadı
O öz sadəliyindən.

Zərifədən öyrəndi
Ər qayğısı çəkməyi.
Duydu ki, nələr çekir
İndi böyük insanlar.
Elə bil ki, xalqını
Ürəkdən başa düşər

Evdə öz balasını
İnsan kimi duyanlar.

Yerişi Zərifənin
Yerişinə bənzəyir.
Qayğılı, şəfaliydi
Onun duyan əlləri.
Mehriban xanımın
Məntiqli təfəkkürü
Əsrləri vərəqlədi,
Aşib getdi illəri.

Gedib Burla Xatınun
Əxz elədi sırrını.
Qadınlığı öyrəndi
Döyüşlərlə yanaşı.
Şahsənəmlə görüşdü,
Natəvanla görüşdü.
Çiçəkləndi gündən-günə
Dədə Qorqud yaddaşı.

Koroğlunun Nigarı
Əllərini sıxanda,
Ötən-keçən əsrlərdən
Ayağına yol düşdü.
Dağ başında Qaçaq Nəbi,
Əllərində aynalı,
Həcər xanım dağ döşündə
Mehribanla görüşdü.

Mehribanın xəyalı
Aşib getdi dağ-dərə.
Tomrisin əllərini
Sıxib qayıtdı necə?
Oxuduğu kitablar
Gözünə işıq oldu.
İşıqlandı gözündə
Gələn qaranlıq gecə.

O haliydi dünyanın
Hər işinə dərindən.

Onun müəlliməsi
Hər vaxt Zərifə xanım.
Heydərin adı-sanı
Bir ali məktəb kimi
Sevinc yeri olmuşdu
Neçə-neçə insanın.

Xalqının sevimliyi
Əziz Mehriban xanım.
Qadınlar alqışlayır
Onun hər addımını.
Onun həyat yoldası
İlham Əliyev kimi
Çatdırır xalqımızın
Hər yerə fəryadını.

***

Xalqımızın sevimliyi
Mehriban xanım

134

gözəl bir fikir kimi
yaşayır öz dünyasını.
Bəlkə də onun təcrübəsi,
Keçdiyi ömür yolu
Qadınların maraqlı
Bir kitab olar.
O böyük, ulu Heydər
Onun gözünün qabağında
Yaşayıb, işə
Gedib, gülüb, danışıb.
Elə bunları bilmək,
Öz gözüylə görmək,
Sonra yazıya köçürmək
Ən böyük işdi bəlkə
Böyük insanların
Əhatəsində yaşayıbdı
Mehriban.
O, Zərifəni öz gözüylə
Görüb

135

Hər səhər, axşam
İndi cənab prezident
Yurdun igidi kimi
Onun gözünün öñündə
Yaşayır hər an.
Ona görə Mehriban
Xalqımızın ən əziz,
İstəkli bir qızıdır.
O da çekib Zərifəylə
Həyatın hər əzabını.
Gözləri ilə görüb
Xalqının fəryadını.
20 yanvar faciəsini
O da yaşayıb hamı kimi.

O da nifrət eləyib,
Düyünləyib əllərini.
Şuşanı itirəndə
Hamidan çox ağlayıb.

Xocalı hamı kimi
Onun da köksün dağlayıb.
O da Azəri qızı kimi
Davaya sürüklənən
Ana yurdu
Uşaq-uşaq,
Körpə-körpə düşünüb.
Muğan-Muğan,
Araz-Araz
Bu torpağı ağlayıb.
Yurdun dərdlərini
Bircə-bircə
Yığıb ürəyinə.
İnam verib,
Ümid verib,
Gündən-günə
Arzusuna, diləyinə.
Mehribanın yadından
Çıxmayırlı

Moskva günləri.
Daha doğrusu,
Kreml döyüşləri.
Onda o böyük, ulu insan
Qorboçov sindromunu
Qıraraq
Açıdı qapıları
Taybatay
Sonra kişi kimi,
Türk oğlu türk kimi
Verdi istefa.
Bütün bunlar
Mehribanın gözünün
Qabağında baş verirdi,
O hər şeyi görürdü.
Düşmənin alçaqlığına
Heydər Əliyevin
Sonsuz dözümünü,
Onun haqq sözünü

Mehriban olduğu tək
Dərk eləyirdi.
Heydər Əliyev
Qocaman palid kimi
SSRİ-ni silkələyirdi.
Zərifənin vaxtsız ölümü
Mehribanı üzdü tamam.
Bir ailə mətanətlə çıxdı
Tarixin amansız
İmtahanından.
Zərifə o gözəl qadın
Torpağa bəzək oldu.
Torpaq ürəksiz imiş,
Torpağa ürək oldu.
Heydər Əliyevin
Sevimli Zərifə üçün
Necə sarsıldığını
Mehriban görürdü hər gün.
Göründü,

Böyüürdü, yurdun ağ gününə sarı –
Yüyüründü.
Köməyə çağırın ana yurdun
Doğma insanlarını,
Zərifə xanım
Tək qoyub getdi Heydəri.
Elə bil əsgərin
Uçdu səngəri.
Bu amansız ölüm
İlhamı,
Sevili,
Mehribani
Daha da bağladı haqla.
Sanki ölümü dedi Zərifənin
Xalqınla gül,
Xalqınla ağla!
Zərifə xanım öz böyük Heydərini
Xalqa tapşırdı,
Xalqı da Allaha ismarladı.

İlham,
Sevil,
Mehriban Heydəri dörd yandan
Dövrəyə aldı.
Onların hər sözü
Ağrıyan ürək üçün bir sığaldi.
Azərbaycan xalqı
Öz doğma rəhbərini
Çekdi qoynuna.
Heydər Əliyev qovuşdu
Öz doğmasına.
Mehriban xanım
Yaxşı bilirdi,
Heydərin dağ qüdrəti
Onlara köçürüdü.
Ona görə də onlar qəti,
Həm də sürətli
Atıldılar addımlarını.
İnanırdılar xalqın

Gələcəyinə,
Azərbaycan dövlətinin
Müstəqilliyinə.
Mehriban böyümüşdü
Arzular ilə.
Ən şirin, ən ülvi
Duyğular ilə.
Görürdü gələcəyi
Ən şirin, ən dadlı
Yuxular ilə.
Babasının əsərlərindən
Oxumuşdu ilk azadlıq
Nəğmələrini.
Onlarla açmışdı
Ən işıqlı, ən parlaq
Səhərlərini.
Babası Mir Cəlal müəllim -
Müəllimlər müəllimi idi.
Hələ müəllimlik bir yana,

Ən gözəl alim idi.
Ədəbiyyat,
Mədəniyyət,
Əbədiyyət alimi.
Mehriban xanım
Mir Cəlalın ən sevimli
Nəvəsi.
Şerə, ədəbiyyata
Get-gedə
Qanadlanırdı həvəsi.
Böyüyürdü bu yurdun
Dərdini dadan kimi.
Böyüyürdü, gələcək həyatını
Hiss eləyən
Körpə bir fidan kimi.
Mənə elə gəlir, yazıçının
Qələmlə qazandığı çörək
Onun balalarının
Bədənində ruh kimi,

Ürək kimi
Şirin olur.
Mehribanın qanında
Şirin olan lirika
Mir Cəlal Paşayevin
Ruhu kimi əziz idi,
Duyğular təmiz idi.
Halal müəllim
Cörəyi yediyindən
Təmiz duygular axdı
Onun kövrək ürəyindən.
Anası Aidə xanım
Elmin yollarında
Bir məşəl kimi parlادی.
Aidə xanımın əməlləriylə
Qızı Mehriban
Oldu Mehriban.
Qovuşdu qana-qan,
Qəhrəmanlıq göyərdi,

Mehribanlıq göyərdi
Onun arzularından.
Anası Aidə xanım
Yolu oldu,
Nuru oldu Mehribanın.
Açıdı elmin qapılarını
Mehribanın üzünə.
Bir yandan da babasının
Əsərləri nur çilədi yoluna,
Nur çilədi üzünə.
Həyatın yollarında
Qanad çaldı Mehriban.
Həyatın əllərindən
Həyat aldı Mehriban.
İki böyük ailənin
Arasında
Bir vüsaldi Mehriban.

***

Anam hərdən gəlir yuxularıma,
Elə qayğılı, asta
Soruşur, haran ağriyır?
Yenə də çox oxuyursan?
Oxuma, bəsdi.
Özünə fikir ver, qızım,
Mənim ağıllı balam.
Anam çıxıb gedən kimi
Elə bil üstümdə
Yüngüllük qalar,
Elə bil üzümə
Təzə səhər doğular.
Mən hər səhər Bakı şəhərində
Anamın addım səslərini
Eşidirəm.
Onun addım səsləri
Hər səhər çıxar qarşıma.
Şirin nağılları

146

Hələ də qulağımızdadır.
Əlimdən tutub yeridərdi məni,
Hələ də o yerişlər
Ayağımdadır.
«Ana» kəlməsi hər zaman,
Hər an
Dodağımdadır.
Anamın insanlara
Sevgisi, məhəbbəti
Mənə bir məktəb oldu.
Mən ondan öyrənmişəm
İnsanlığın
Ən mühüm sırlarını.
Onun qayığında
Öyrətdim əməyə
Kövrək, çiçək əllərimi.
Aidə anamdan biza
İnsana, təbiətə,
Sədaqətə, hörmətə,

147

Azərbaycan xalqının
Mədəniyyətinə
Məhəbbət ruhunda
Laylalar qaldı.
Biz onun laylalarında
Yüksəklərə ucaldıq.
Vətən haqqında
Nəğmələr öyrətdi
Bizə.
Elmin yollarında
Özü yüksələ-yüksələ
Bizi də yüksəldi.
Aidə anam.
Əməyin dadını,
Əməyin büsatını,
Neçə böyük qadının
Həyatını
Bizə danışdı
Aidə anam.

Azərbaycan dərdini,
Pozulmuş sərhədini,
Təbrizini, Dərbəndini
Bizə tanıtdı
Aidə anam.
Qəm də daddiq,
Dadmasayıq, bilməzdik
Həyatın şirin dadını.
Həyatı bizə,
Bizi həyata
Tanıtdı Aidə anam,
Aidə anam.
Həm də həyatı bizə
Öyrətdi Aidə anam!
Şərqşünaslıq elminin
Dərinliyində,
Zəhmətin, əzabın
Sərinliyində
Dincəldi Aidə xanım!

O yaşıdı səs kimi,
Səsin qoşdu
Azadlıq nəğməsinə.
Həmişə sadıq oldu
Verdiyi hər sözə,
Hər kəlməsinə
Aidə anam!
O yaxşı bilirdi
Elmi həqiqəti
Bir an əsirgəmədi
Elmə məhəbbəti.
Həmişə uca tutdu
Xalqa sədaqəti
Aidə anam.

O, Həcərə, Nigara
Layiqli bir insan idi.
Gələcək nəsillərə
Ən böyük inam idи,

Vətəninə, clinə
Hər zaman qurban idi.
Onun əllərinə
Xalqımız heyran idi.
Onun qəlbİ genişdi –
Mil idi, Muğan idi.
Bir gözü Qarabağdı,
Bir gözü Şirvan idi,
Aidə anam.
O adladı hünərlə,
Yolları cürət ilə.
İnsanları sevirdi
Odlu məhəbbət ilə
Aidə anam.

Sevirdi Vətəninin
Gülünü, çıçəyini.
Xalqına bağlamışdı
Sevgili ürəyini.

Elmi ilə qazandı
Bir tıkə çörəyini
Aidə anam.

Hər gün addımlayıram
Onun keçdiyi yolu
Hər zaman yanımıdadı,
Axtarıram sağ-solu.
Elmdə qələbəydi
Onun şirin vüsali.
Zəngəzurda, Dərbənddə
Qanadlandı xəyalı.
Xalqına nə vermisən
Bir bu idi suali
Aidə anam.

Bakının küçəsində
Çiçək idi addımı.
Torpağın sinəsində

Ürək idi addımı.
Hara gedirdisə
Dilək idi addımı,
O vermişdi arzumu
O qoymuşdu adımı.
Tanıtdırdı o, bizə
Vətənin hər dərdini,
Vətənin fəryadını
Aidə anam.

Günəş kimi doğdu o
Bu dünyanın üzünə.
Ancaq Vətən göründü
Ömür boyu gözünə.
Şəkər qatdı, bal qatdı
O hər zaman sözünə,
Aidə anam.

Azərbaycan xalqının
Hər övladı

Öz doğma balası tək,
Bakı, Gəncə, Naxçıvan
Öz yurdu, yuvası tək,
Yanıq Kərəminin
Baş sarı teli
Sevdi öz qəlb havası tək.
Yolları qoşa yoldu
Füzuli misrası tək.
Yurdun hər bir qıraqı
Öz eli, obası tək.
Yaşadı bu dünyada
Ellerin sonası tək.
Onu hər vaxt bilirdim
Gözümün qarası tək.
Çıxbı getdi əlimdən
Ölümün çarəsi tək.
Yaşar hər vaxt qəlbimdə
Qəlbimin yarası tək.
Yaşayır ana yurdda

Vətənin qalası tək.
Aidə anam.

Şair deyiləm ki, mən,
Duyum sözü ürəkdən.
Yurd kimi dirçəldirdi
Onun sözü ürəkdən.
Sevdi məni, Vətəni,
Sevdi sizi ürəkdən.
Duyğu kimi doğulur
İndi özü ürəkdən,
Mənim
Aidə anam.

O, harayıdı, nəğmədi
İndi mənim qəlbimdə.
Böyük ana sevgisi
Dindi mənim qəlbimdə.
Dünyaya kin-küdərət

Söndü mənim qəlbimdə.
Aidə ən odlu günəş
Gündü mənim qəlbimdə.
Onun arzusu, eşqi
Simdi mənim qəlbimdə.
İndi nə yuxu görsəm,
Çindi mənim qəlbimdə.
Anam kimi analar
Mindi mənim qəlbimdə.
İnsanlara nur verər
Mənim Aidə anam.

Atamın sevgisini
Ürəyində həmişə
Qüdrət kimi saxladı.
Dilini şirin etdi,
Şərbət kimi saxladı.
Xalqına sevgisini
Hörmət kimi saxladı,
Mənim Aidə anam.

Mən ondan öyrənmişəm
Həyatın mənasını.
Yatanda da görürəm
Bal kimi röyasını.
Vətənindən almışdı
Odunu, ziyanı.
Azərbaycan yaşıdar
Hər zaman,
Hər vaxt
Aidə dünyasını.
Yaşar vətənim kimi,
Arazım tək, Kürüm tək,
İndən belə istərəm
Mən də elə yaşayım,
Sevgiyələ coşsun ürək.
Bir həyat məktəbimdi
Mənə Aidə anam.
Mənə qayğı göstərər
Yenə Aidə anam.

***

Mənə elə gəlir ki,
Mehriban xanımın
Özünəməxsus
Aydın, təzə yolu var.
Ona görə öндə
Geniş açılır yollar.
Onu xarici ölkələrdə
Prezident xanımları
Güllə-çiçəklə,
Ürəklə,
Ülvi məhəbbətlə
Qarşılalar həmişə.
«Azərbaycan» kəlməsini
hara gedir
daşıyır dodağında.
Azərbaycan yolları
Yaşayır ayağında.

158

Yer üzündə
Dalğalanan bayraqlar,
Göydə uçan təyyarələr,
Yerə enən təyyarələr,
Göyə qalxan təyyarələr,
Günəş ilə rənglənmiş
Aydın, uzaq
Səyyarələr
Salamlayır onu hər vaxt.

Hara getsə,
Hara uçsa,
O özüylə gül aparar
Bu torpaqdan –
Bir az Şəki torpağından,
Bir az Ləki torpağından,
Şirvan, Muğan,
Mil düzündən
Gül aparar.

159

Bəlkə elə o gül ilə
Səs aparar,
O səs bəlkə
Xanın səsi,
Bəlkə Qədir Rüstəmovun
Zəngüləsi...
Uçar onun əlləriylə,
Uçar gedər uzaqlara.

Prezident xanımı
Hara getsə,
Qaçqın uşaqlarının
Baxışlarını
Özüylə aparar.
Dünya salonlarına,
BMT-nin, ATƏT-in
Düz gözünün içində.
Qaçqın uşaqların
Yalın ayaqlarını.

Qarabağ, Şuşa
Deyən susuz dodaqlarını,
Çadır evlərini
Götürüb özüylə
Aparar
Dünya salonlarına.

Qarabağın, Şuşanın,
Kəlbəcərin necə əziz olduğunu
Buşun arvadı başa düşməz.
Fransa prezidentinin
Arvadı bir-iki dəfə
Eşitsə də hələ tam
Anlamaz.
Amma Mehriban xanım
Susuz dodaqların
Nəgmələrini
Prezident qadınlarına
Tərcümə eləyər.

Ela bu vaxt
Xanımlar təəccüb
Eləyər.
Yalın ayaqların
Şuşanın yolları
Üçün fəryad
Qoparmasına.
Dodaqlarının «Şuşa»,
«Qarabağ» kəlməsiylə
qabarmasına.
Mənə elə gəlir
Dodaqların oxuduğu
Nəğmələr dünyanın
Harasında olursa-olsun
Başa düşülür.
Tərcüməsiz,
Təəccübsüz.
Mehriban xanım,
Xanımların xanımı –

Yurdun dərdlərini,
Hələ Azərbaycan
Sərhədlərinin
Kəsilən yollarını,
Uçulan evlərini
Olduğu kimi
Xanımlara anladır.
Çünki o bu yurdun
Ən böyük övladıdır.
Nigar, Burla Xatın
İdealıdır.
Tomrisin balasıdır,
Zərifə xanımın
Dünyaya çatan
Alovlu xəyalıdır.
Heydər Əliyevin
Arzularının davamıdır.
Mənə elə gəlir ki,
dərdimizi

dcməklə
xarici xanımlara
Qarabağda ermənilər
Bir addım geri çekilir.
Bir az Qarabağa
Irəliləyir yolumuz.

***

Fransa... Paris
Xəbər varmı görən burda
Qarabağdan?
İsa bulağından
Xəbər varmı?
Adamlar elə gəzir –
Azad, şən.
Xəbərləri yox
Qarabağda Azərbaycan
Uşaqlarının ölməyindən.
Amma siyaset bəzən,

Məsələn, bir ölkənin
Bulunduğu siyasi
İqlimdən uzaqdı.
Uşaqların güllələr
Altda inləməyindən.
Hər ölkənin özünəməxsus
Maraqları var.
Böyük maraq,
Böyük dövlətlərin
İşbirliyində
Nəzərə alınmır xalq.
Mehriban xanım,
Azərbaycanın birinci
Xanımı
Fransanın birinci
Xanımına
Çatdırır dərdlərimizi.
Fransanın birinci
Xanımı bu xəbəri

Birinci dəfə
Eşidirmiş kimi
Tarıma çekilir
Əsəbləri.
Yaxşı yadımdadır
Mehriban xanımın
Müsyö Jordan,
M.F.Axundzadə –
Hələ o zaman Müsyö Jordan
Bəhs eləyib Qarabağdan.
Çiçək, gül
Toplayıb düzlərindən.
Hətəmxan Ağanın
Dadib
Çörəyindən, düzündən.
Heyran olub Qarabağa,
Torpağa, düzə,
Yoxuşa, dağa.
Bəs onda hardayı,

Erməni gözə dəymirdi?
Fransa onda tanıydı
Qarabağı,
İndi tanımır.
Xeyir ola?
Fransanın xanımları
Alırlar
Mehriban xanımı dövrəyə,
Tuturlar onu suala.
İnanırlar Mehriban
Xanımın səmimiliyinə.
Qarabağ dərdini
Gözünün içindəki
Kədərin dərinliyinə,
Sanki Mehriban xanım
Özüylə gətirib
Azərbaycanı.
Sanki Şuşanın
Başına yiğir dünyani.

Cənab prezident İlham Əliyev
Qayğıyla yüklenir,
Dərdlə yüklenir.
Xalqı ilə bir olduğundan
Düşmən təklənir.
Onun səsi
Azərbaycanın səsidi.
Bu səsin rəngləri var,
Güldən, çiçəkdən
Çələngləri var.
Azərbaycanın dərdini
Daşıyır bu səs.
Bu səsin tarixi qədim –
Babəkdən, Xətaidən
Başlayır bu səs.
Xalqın nəfəsi ilə
Yaşayır bu səs.
Bu səsin içində ulu Heydərin
Səsi var,

Eşidirsənmi?
Əziz Əliyevin səsini
Duyursanmı?
Zərifə Əliyevanın
Səsini anlayırsanmı?
İndi Mehriban xanım
Tutub səsin əllərindən
Gəzir dünyani.
Bu səs muncuq kimi
Boynuna düşür dünyanın,
Mehriban xanım
Uzaq-uzaq ölkələrdə,
Elə öz ölkəmizdə,
Kənddə, şəhərdə.
Sülh dilində
Qaynayır neft.
Cənab İlham Əliyev
Ölkənin başı üstə
Ayıq dayanıb.

Ürək sözləriylə
Mehriban xanım
Oyaq dayanıb.
İndi bizik özümüz
Vara, dövlətə sahib.
Torpağımızın altından
Gurlayan neftə sahib.
Sevinc də bizimdi,
Qəm də bizimdi.
Saçlara tökülen
Dən də bizimdi.
Dağların başında
Çən də bizimdi.
Bizimdi, bizimdi
Bu ana Vətən.

Yurdun hər daşına
Çölünə sahib.
Düzünə sahib,

Sərhədinə sahib,
Sözünə sahib
İndi özümüzük,
İndi özümüz.

Külək indi bizdən
Yan keçə bilməz.
Yurd sevən ürəklər
Dər içə bilməz.
Əlimizdə Vətən
Kiçilə bilməz,
Vətənin sahibi
Biz özümüzük.

Tuşlanıb gulləmiz
Düşmənə sarı.
Güclü əsgərlərdi
Səngərin barı.
Çalınır Vətənin

Həm sazi, tarı.
Çalıb oynayan da
Bizik özümüzük.

Sevinc yol alıbdı
Göz-qasa sarı.
Ağlımız yönəlib
Yaddaşa sarı.
Yol tutub gedirik
Şuşaya sarı,
Şuşanın sahibi
Biz özümüzük.

Avropa Şurası
Razıdi bizdən.
Yazılır, bu da bir
Yazıdı bizdən.
Dərbənd də, Təbriz də
Azaldı bizdən,

Azalana sahib
Biz özümüzük.

Yurda ilham olan
İlhamımız var.
Qələbə gününə
Qurbanımız var.
Şuşada toy etmək
Peymanımız var,
Peymana da sahib
Biz özümüzük.

***

Gör nələr adlayır,
Gör nələr keçir
Mehriban xanımın
Xəyallarından.
Bakıdan tutdunmu,

Amerikayadək
Yollar asılıbdı
Ayaqlarından.

«Ana» kəlməsilə
«Ata» kəlməsi
Onun ürəyində
Qoşa dayanıb.
Ana laylaşıyla
O yatıbdısa,
Atanın səsinə
Erkən oyanıb.

Anası Aidə,
Atası Arif
Dinib ürəyində
Qoşa söz kimi.
Valideyn sözünə
İnandığından

Açılib önündə
Yollar düz kimi.

Qisməti alınb
«Vətən» sözündən.
Vətənin sazından
Ağlayıb ürək.
Nizami sözündən,
Vurğun sözündən
Özünü sənətə
Bağlayıb ürək.

Mehriban düşünür,
Fikir birdimi?
Bəzən də xeyallar
Qaçır hər yana.
İlhamın atlığı
Möhtəşəm addım

Vətənin qapısın
Açır hər yana.

Ata ürəyindən
Qanadlanıb o,
Yurdun başı üstə
Şama dönübdü.
Dünyanın prezident
Xanımlarına
Vətənin dərdini
O söyləyibdi.

Hara qanadlanıb
Uçub getsə də,
Heç baba yaddası
Çıxarmı yaddan?
Mir Cəlal müəllimin
Əsəbləriylə

Mehriban nə qədər
Keçibdi oddan.

Onunla gedibdi
Baba yaddası
Bu qoca dünyanın
Hər nöqtəsinə.
Bəzən də Mehriban
Təbəssümüylə
Vurubdu düşmənin
Düz kəlləsindən.

Baba yaddasına
Bürünüb gəzir.
Baba yaddasıdır
Onun yaddası.
Mayası bir yerdə
Yoğrulduğundan

Onunla bir gəzir
Ömür yoldaşı.

Mehriban mehriban
Baxışlarıyla
Hər gün İlhamını
Müşayiət eylər.
Bu qoşa ürəyə
Sevinər Vətən,
Saz tutar, söz qosar,
Məhəbbət eylər.

Ürəyi ayırmaq
Olarmı?
Mehriban ürəkdi,
Vətənimiz can.
Bir uşaq gözündə
Yaş göyərəndə

Uşaqla ağlayıb,
Gülər Mehriban.

Ata övladına
Baxıb sevinər.
Yollayar dalınca
Baxışlarını.
Xalqımız İlhamı
Alqışlayanda
Mehriban toplayar
Alqışlarını.

Analar qızlara
Layla öyrədər.
Atalar qızına
Dözüm veribdi.
Dinib-danışmağa
Vətən adından

Vətən Mehribana
İzn veribdi.

Ata baxışları
İşıqla düşər,
Balalar işığı
Tutub gedərlər.
Ata kəlməsində
Oyanıb onlar,
Ana kəlməsində
Yatıb gedərlər.

Nəğmə tək səslənib
Dodağımızdan
Dünyanın başına
Gedir səsimiz.
Yurdun övladları
Mehriban olsa,

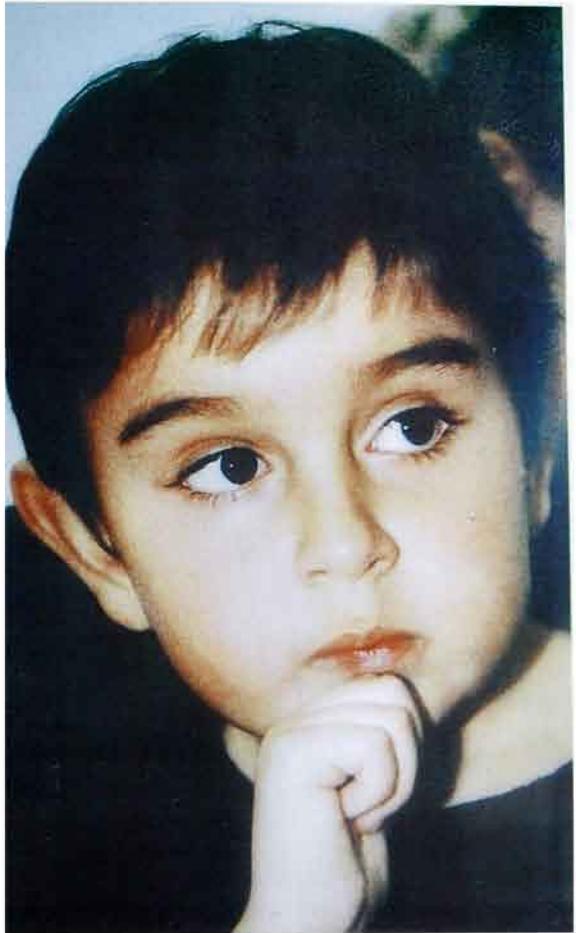

Dünyanın başında
Bitər səsimiz.

İşlər çox, vaxt da az,
Yollar könüldən keçir.
Dünya adam-adam
Dolub boşalır,
Dünya adamları
Badədən içir.

Dünya qarışıqdı,
Baş açmaq gərek
Dünyanın düyünlü
İlmələrindən.
Dünyanın dərdini
Öyrənmək olar
Dünyanın ağrılı
Nəğmələrindən.

Xalqın ümid yeri –
Heydər Əliyev xəstədir.
Ağrılar-acılar
Üzür Mehribanı.
Ən ucqar kəndində
Azərbaycanın
Bir qadın göyüm-göyüm
Göynəyirsə,
Bax onda gör necə
Heydər Əliyevin yaxınlığında
Yaşayan Mehriban xanım
Yüklənir ağrıya,
Yüklənir səsə.

Azərbaycan qəm içində –
Heydər Əliyevin
Fikrini çəkir.
Neçə gündü Mehriban xanım
Qəlbində göynəyən

Ağrını çəkir.
Nəvə Heydər
Hələ başa düşmür
Olub keçəni.
Baba sevincini
Çəkər qəlbində.
Oyanar yuxudan
Hər səhər tezdən.
«Baba» kəlməsi də
bitər dilində.

«Baba» kəlməsində
azaddı dünya.
Azadlığı üçün
Qaçar, qaçar o.
«Baba» kəlməsində
bağlı kapıları
açar, açar, o.

Baba sevincini
Yaşar hələ də.
Axtarar, soruşar,
Qəlbilə sevinər,
Gülər, danışar.

Dalğaların Azərbaycan
Qəm içində.
Neçə gözlər
Nəm içində.
Araz çayı intizada,
Kədərlidi Kürüm mənim.
Elə bil ki, bu dünyada
Tutulubdu dilim mənim.

MEHRİBAN ƏLİYEVANIN
DİLİNDEKİ

1-ci sər

Onun ağrısına
Dözə bilmirəm.
Odur xalqımızın
Nicat günü.
Vətən çiçəklənir
Onun adıyla.
Odur Vətənimin
Həyat günü.

O, mənim gözümün
Qabağındadır.
Duyub anlayıram
Böyük insanı.
Qəlbində nə qədər
Arzular vardır

İşığa bürüsün
Azərbaycanı.

Yenə də Qarabağ
Çıxmır yadından.
Düşünür xalqının
Hər bir dərdini.
Neftini, qazını
Düşündüyü tek
Düşünür həm də ki,
Son sərhəddini.

Azərbaycan onun
Bənizindədir,
Onun bənizində
İşıqlanır yer.
Onun yerişiyələ,
Çıxişlarıyla
Allah tərəfindən
Alqışlanır yer.

O, necə sevirdi
Nəvə Heydəri.
Açardı yoluna
Baxışlarını.
Bəlkə də birinci
Başlardı ondan
Dünyaya yol alan
Alqışlarını.

Bütün nəvələrin
Babasıdır o.
İlahi, sən onu
Bizə bağışla.
Sənin adınla
Gedərdi işə,
Qəlbində tutduğu
Sözə bağışla.

Çıxb səfərlərə
sənin adınla,

Səni çıxarmayıb
Bir an da yaddan.
Məscidlər tikdirib
Sənin adına,
Özü də zövq alıb
Yaratdığından.

O, sözü sevirdi,
İlahi sözü.
Bu sözün yolunda
Can qoyurdu o.
Vətəni, elini
Qoruduğu tək,
Səni də qəlbi tək
Qoruyurdu o.

Sənə inanardı
Əzəl yaşından.
Evimiz adınla

Şölelənərdi.
Bir dəfə adını
Çəkəndə, Allah,
Elə bil heç kəsin
Olmazdı dərdi.

Sevirdi o, sənin
Bəndələrini.
Kasıba, yoxsula
Bağlıydı, Allah.
Qarabağın dərdi,
Şuşa ağrısı
Onun ürəyinin
Dağıydı, Allah.

Nəinki Qarabağ,
Bütün dünyanın
Dərdləri qəlbində
Naxış-naxışdı.

Bütün sevgisini,
Məhəbbətinin
Dünya xalqlarına
Bağışlamışdı.

İlahi, dünyanın
Xilasıdı o.
Ömrünü yarıda
Qoyma, nə olar!
Sən onun qəlbini
Susdursan əgər,
Bir xalqın ürəyi
Lalə tək solar.

Arzular yarıda
Qırıla bilməz.
Sən onu Vətənə,
Elə bağışla.
Sən onun dilinin

Şah əsərisən.
Adınıla açılan
Dilə bağışla.

Nə qədər intizar,
Kədər görübüdü.
Bəlkə də yüz yerdən
Yaradı ürək.
Harda insan görüb
Kömək edibdi,
Hələ bilməyibdi
Haradı ürək?

Arzudan arzular
Doğulub tağ-tağ.
Birinə keçməmiş
Biri başlayır.
Sən onun ömrünə
Gəl qıyma, Allah,

Onun ürəyində
Quran yaşayır.

Eşqindən xalqına
Gün doğulubdu.
Sən onu doğulan
Günə bağışla.
Bir xalqın əbədi
Rəhbəridir o.
Sən onu milyona,
Minə bağışla.

Fidan körpələri
Sevirdi qəlbən.
Bəs indi onların
Babası hani?!
Zəlimxan Yaqubun
El ağsaqqalı,

Xəlilin şah olan
Misrası hani?

Şirvana, Gəncəyə,
Ayağı dəyməz.
Bir az da kövrələr
Vətən torpağı.
İsa bulağına
Xəbərmi çatib?
Görən quruyubmu
Dili, dodağı?

Xəzərin köksündə
Gizli yanğı var.
Onu dünya görür,
Həm mən görürem.
O böyük insanın
Hər bir sözündə

Həmişə müstəqil
Vətən görürəm.

Xalqı intizada
Gözü yoldadı,
Yollara dikilən
Gözə bağışla.
Həmişə o, haqqın
Tərəfindədir,
Onu həqiqətə,
Düzə dağışla.

Qoşa qanadındı
Bakı, Naxçıvan.
Görəsən qanadlar
Qırılıb nədi?
Ayağı yollarla
Görüşməsə də,

Yollar ayağına
Sarılıb nədi.

İlahi, köksünün
Altda nələr var.
Kim açar o qəlbin
Vərəqlərini?
Əgər bir səhifəsini,
Oxuya bilsən,
Görərsən dünyanın
Səhərlərini.

Əl işdən soyuyur,
Ürək arzudan.
Dayanmir, həmişə
Yazib yaradır.
Vətənin eşqiylə
Coşur ürəyi,

O necə dayansın,
Vətən dardadır.

İlahi, Şuşamız
Yad əllərdədir.
Onu Heydərimin
Sözü qaytarar.
Ağdamı, Şuşanı
Və Kəlbəcəri
Onun həqiqəti,
Düzü qaytarar.

Xalqımın səsini
Eşit, İlahi.
Qönçə ürəkləri
Qoyma saralsın.
Bir insan gözünün
Qaralmağıyla

Qoyma millətimin
Gözü qaralsın.

Göygölün gözünə
Kölgələr düşür.
Bir acı xəbərdən
Sınar suları.
Dalğalar sahilə
Nəğmələr deyər,
Od tutub Xəzərin
Yanar suları.

Bir xalqın günəşİ
Sarala bilər.
İlahi, o Günəş
Qoyma saralsın.
Bir xalqın ümidi
Qırıla bilər.
İlahi, ümidi
Qoyma qırılsın.

Odur yurdumuzun
İşığı, nuru.
Biz onsuz yaşaya
Bilərikmi heç?
Biz ondan öyrəndik
Qəhrəmanlığı.
Tutduğumuz yoldan
Dönərikmi heç?

O, həmişə haqqın
Tərəfindədir.
Haqq sənsən, İlahi,
Sənə tərəfik.
Sənin göstərdiyin
Yola, çıçıra,
Axşama, gündüzə,
Günə tərəfik.

Ürəyim ağrıdan
Yanır, İlahi.

İlhəm da həmişə
İntizardadı.
Xəstəlik önündə
Həkimlər naçar.
Heydər yataqdadır,
Vətən dardadır.

Vətənin eşqiylə
Yaşayan insan
Vətəndən qıraqda
Dayana bilməz.
Xalqın ürəyində
Hünər vurğunu,
O insan olmasa
Oyana bilməz.

İlahi, bağışla
Böyük insanı.
Xalqın ürəyində

Yeri olandı,
Bir körpə üzündə
Həyat solanda
Hamidan birinci
gözü dolandi.

Çobanın, suçunun
Qədrini bilən,
Həmişə şəninə
Xoş söz deyəndi.
Şənin eşqin ilə
İlhamlanaraq,
Yurdun ürəyi tək
O döyüñəndi.

Onun ürəyində
Zərifə dağı
Ürək ağrısı tək
Yaşayır hələ.

O hələ təzəcə
Qolun çırmayıb
Vətənçün işlərə
Başlayır hələ.

Onun ayağında
Təbriz yolları
Küçəbəkçədi,
Dolanbadolan.
Borçalı harayı
Onun qəlbində
Min ildi, yüz ildi
Alışib yanan.

Haradan başlayır
Vətən yolları?
Onunçün birinci
Sözdən başlayır.
Onun siyasəti,

Mədəniyyəti
Öncə həqiqətdən,
Düzdən başlayır.

Sevir Nizamini,
Füzulini də.
Müqəddəs kitabı
Qurandı yalnız.
İnan ki, dünyada
Əyməz çöpü də,
Xalq üçün gözəllik
Qurandı yalnız.

Gözümlə görmüşəm
Hər əzabını.
Bəzən əməyinə
Cavab almayıb.
Moskva həyatı
Onun qəlbində

Əzaba çevrilib,
sevinc olmayıb.

Qədrini bilməyən
İnsanlar bəzən
Haqqında cürbəcür
Böhtan yzsalar da
Sonradan bildik,
Demə, özlərinə
Quyu qazıblar.

İlahi, görəsən
Xalqdan onu
Ayırmaq olarmı
Görək bircə an?!
Bir söz göyərərdi
Dodaqlarında.
Hayana getdisə,
«Ey Azərbaycan».

Açıb çəmənini
Muğan, Mil düzü
O böyük insanın
Ayaqlarına.
Xəzərin küləyi
Qüvvət verərdi
Uçan təyyarənin
Qanadlarına.

Uçur təyyarəsi
Göyün üzündə.
Yerdən Azərbaycan
Ona dayaqdı.
Vətən keşiyində
Oyaq dayanıb.
Yummur gözlərini,
Hər an oyaqdı.

Xırda çiçəyin də,
Gülün də belə

Hər vaxt qayğısına
Qalar, İlahi.
Mirmövsüm Ağanın
Ziyarətinə
Həmişə yolunu
Salar, İlahi.

Adıyla açılar
Vətən göyləri,
Adıyla doğular
Səhərimiz də.
Şəhəri gəzməyə
Çıxar İlahi,
Bir az gözəlləşər
Şəhərimiz də.

O necə sadədir,
Adidən adı.
Böyük görünür

Sadəliyindən.
Onun həyatının
Hər tərəfindən
Doğma gəlini tək
Xəbərdaram mən.

Baxardı İlhamın
Gördüyü işə,
Ata tək ürəkdən
Sevinərdi o.
O baxardı idman
Saraylarına,
Oğluyla necə də
Öyünərdi o.

Əlini İlhamın
Çiyninə qoyub,
Gələcək həyatı
Fikirləşərdi.

Fəxr edib oğlunun
Uğurlarıyla,
Yadına keçmişİ
Gəlib düşərdi.

İlahi, Vətənin
Hər bir dərdinə
O sevinc qoyubdu,
Məlhəm qoyubdu.
Vətənin köksünə
Dəyən gülənin
Hardan atıldıqın
Tək o duyubdu.

Balaca Heydəri
İşdən gələndə
Alıb qucağına
Oynadardı o.
Dərdini, qəmini

Elə bil onda
Bir az dincələrək,
Unudardı o.

Türkiyə öz doğma
Balası kimi
Heydər Əliyevi
Aldı qoynuna.
Yurdun didik-didik
Olmuş qəlbə tək
İnfarkt diaqnozu
Qoydular ona.

İnfarkt,
Əsəbin tarıma
Çəkilmiş yeri.
Orda ana yurdum
Qəm-qəm ağlayır.
Şuşanın göyündən

Qalxır buludlar,
Qarabağın gözü
Nəm-nəm ağlayır.

İnfarkt,
Qürur xəstəliyi
Deyirəm ona.
Bir dəfə qürurun
Sindirmədi o.
Eşqiylə Vətəni
Qızdırıcı tamam,
Bir insan qəlbini
Dondurmadı o.

İnfarkt,
Kişi xəstəliyi,
Göz önündədi.
Bəs müalicəsi?
Susur həkimlər.

İnsan dözümünün
Hekayetinə,
Ürəyin aramla
Döyüntüsünə
Yavaş-yavaş
Qulaq asır həkimlər.

İlahi, sən onu
Yerə bağışla,
O insan torpağın
Səadət payıdır.
Elə bil o insan
Dədəm Qorqudun,
Babəkin ruhudur,
Bizə qayıdır.

MEHRİBAN XANIMIN
DİLİNĐƏN

2-ci şer

Oğlum, Heydər,
Bilirsənmi sənin adın
Kimin adıdır?
Bunu bilirsənmi, oğlum?
Bundan xəbərin varmı?

Gərək bu adı sən
Kişi kimi daşıyanan.
Qorxmayıb ölümdən,
Qorxmayıb oddan
Kişi kimi yaşayasan.

Bilirsənmi, oğlum,
Yurdumuzun başına
Nələr gəldi,

Günəşi olmayan
Qaranlıq səhər gəldi
Oğlum, istəyirəm
Bütün bunları biləsən.
Çünkü yurdun
Dan üzünə
Açılan səhərisən.
Bir yandan ərəblər
Almışdı yurdumuzu
Vurmuşdu, dağıtmışdı
Şanlı ordumuzu.
Bir yandan İran,
Bir yandan da Rusiya
Böldülər Vətənimizi.
Aldılar əlimizdən
Günəşli səhərimizi
Ancaq yenə
Biz ölmədik.
İçimizdə ən böyük

Sözə, bir də Allaha
Sığındıq,
İnamımıza söykəndik.
Dözdük. Babəklə
Soyulduq, ölmədik,
Cavanşirlə döyüşdük,
Ölmədik,
Axırda Koroğlu,
Nəbi olduq.
İnam tək axıb
Yurdun qəlbinə dolduq.
Düşmənin başına
Od ələdik.
Bircə addım da olsa,
Torpağımızdan
Çekilmədik.
Heydərim,
Hünərim,
İstəyirəm bunları

Biləsən,
Yurdun sərhədləri
ilə böyüyəsən.
İran, Rusiya
Bizi iki parçaladı.
İran Azərbaycanı
Qaldı yarımızın adı.
Yarımızın da adı
Şimali Azərbaycan.
«Töküldü qan, axdı qan»,
amma yenə də
bölgündü Azərbaycan.
Təbriz bizim şəhərimizdi,
Qəlbimiz, ürəyimizdi.
Təbrizə həsrət qalıb
Doğma Bakımız.
İkiyə bölünübdü
Elə bil həyatımız.
Təbrizin əlləri

Çatmayır bize,
Həsrət notları
Çöküb indi
Qəlbimizə.
Həsrət nəğmələri
Yağır indi
Ürəyimizə.
Oğlum, hələ sən
Həyatı anlamayırsan.
Çünki balacasan.
Hələ uşaq şərləri
Əzbərləyirsən,
Amma bilməlisən
Dediklərimi.
Hələ nağıllara
Qulaq asırsan,
Mənim dediyim sözlər
Bənzəmir nağıllara,
Həqiqətdi bu sözlər.

Təbriz gözəl şəhər –
Yanları minarələr,
Azan səsi yüksəlir,
Təbrizin
Səsi gəlir.
Təbriz, Ərdəbil
Sənin doğma şəhərin.
Oğlum, kaş
Bu şəhərlə
Açılaydı səhərin.
Sonra Xətai
babamızı
Yəqin ki, eşitmisən.
O da sənin baban
Kimi Azərbaycanı
Bütün dünyaya tanıtdırdı,
Düşmənə qan uddurdu,
Yurdun sərhədlərini
Təzədən qurdu.

Sonralar düşmən əlimizdən
Lap Zəngəzuru aldı.
Bunu bil.
Könlümüz həsrət
Nəgmələri çaldı.
Sonra Goyçəmiz
Yağlılara qalıdı.
Göyçə gölünü
Sevan gölü elədilər.
Başımıza od ələdilər.
Qaldı qurbətdə
Ələsgərin qəbri,
Sazı, sözü,
Çatladı xalqımızın
Səbri.
Ələsgərin sazi
O vaxtdan nalə çəkir.
Sanki bizi
Dara çəkir.

Oğlum, ermənilər
Yurdumuzu əsr-əsr
Talan eləyib,
Alıb İrəvanı əlimizdən,
Adını Yerevan eləyib.
Dərbəndi aldılar
Əlimizdən.
Sanki nalə qopdu
Ürəyimizdən.
Sonra Borçalı mahalı,
Sazlı, sözlü,
Dadlı, duzlu
Bu mahal da
Alındı əlimizdən.
Həsrət nəğmələri
Yağdı dilimizdən.
Mənim balam,
Çiçək balam,
Gül balam,

Deyim elin dərdini,
Sən də bunu bil, balam.

Layla dedim yatasan,
Bal yuxuya batasan,
Təbrizin bağlarında
Şirin yuxu tapasan.
Layla, balam, a layla,
Gözəl balam, a layla.
Birdən sual verərsən
Siz harada idiniz?
Niyə qoyurdunuz
Alınsın Vətən?
Hə, oğlum, onda biz yox idik –
Nə mən, nə sən.
Bəlkə də səni
Gözləyirmiş Vətən.
Oğlum, bu Vətənin
Uca-uca dağları var,

Amma köksünə baxsan
Dağ üstündən
Dağları var.
Qoşqarın adını eşitmisənmi?
Qoy deyim sənə,
Qoşqar bir dağdı,
Başı göydü,
Ayağı torpaqdı.
Qəhrəmanlar özlərini
Qoşqar dağına
Bənzədirlər.
Kim bənzədirsə,
Qalib gəlir həmişə,
Oğlum Heydər,
Kəpəzin necə,
Adını eşitmisənmi?
Yox, yox,
Bunu bilməlisən sən,
O da bir dağdı,

Başı bulud,
Ayağı torpaqdı.
Yurdumuzun vüqarıdı,
İnsanların xəyalı.
Lap ayağında
Bir göl var,
Mələk misallı,
Adı Göygöldü,
Hüsnü-camalı
Şairləri heyran eləmiş,
Çox insanlar ona
Özünü qurban eləmiş.
Əhməd Cavad ona
Şer yazmış,
Sonra bu şerə görə
Güllələnmiş.
Sonra sənə danışaram
Bu haqda.
Elə şair

Yoxdu həyatda
Göygölə şer yazmasın.
Onun coşqun xəyalı
İlə coşub qaynamasın.
Göygöl
Gözəllər gözəli,
Sonalar sonasıdır.
Dünyada ən gözəl hava
Onun havasıdır.
Göygöl vətənimizin
Gözəllik qalasıdır.
Kəpəzin göz yaşı
Deyirlər ona.
Hamı heyran olub
Onun gözəlliyyinə,
Dupduru aydınlığına.
Düşmənlər dəfələrlə
Onu bizzən qoparmaq
Niyyətindədir.

Göygöl xarici
Düşmənlərin daim
Diqqətindədir.
Oğlum, bunu bil,
Böyüyəndə sənin bu vətəni
Qorumaq haqqın var.
Çünki bu yurdun
Daşına həkk olunmuş
Ən böyük adın var.
Oğlum, mənim
Şəkərim, noğulum mənim!
Belə bir bayatı var,
Qoy deyim sənə.
Vətən çiçəyi tək
Qonsun sinənə:
Əziziyəm Qarabağ,
Şəki, Şirvan, Qarabağ.
Tehran cənnətə dönsə,
Yaddan çıxmaz Qarabağ.

Oğlum, bu bayatını
Hər vaxt yadında saxla.
Hər vaxt yaddaşında
Qalmağını yoxla.
Bu, bizim vətənin
Həsrət nəğməsidir,
Ötən günlərimizin
Qürbət nəğməsidir.
Oğlum, sənin baban
Vətənimizin,
Yurdumuzun xilası
Kimi doğuldı.
Sənin Heydər baban
Vətənin igid oğlu kimi
Yurdun qəlbinə doldu.
Sənin baban
Təkcə sənin deyil,
Bütün körpələrin
Babasıdır.

Onu uca tutan da
Elin, xalqın
Duasıdır.
Oğlum, heç bir düşmən
Babana yaxın düşməz.
Babanın əbədi
Məhəbbətində
Torpaq üzüməz.
Gördüyün bu yolların,
Küçələrin, parkların
Hamısını baban
Saldırıb.
Ağacları da
Baban əkdirib.
Zavodları, fabrikları
Baban tikdirib.
Bakı-Təbriz arasında
Sərhədi də
Baban sökdürüb,

Bir sözlə, oğlum,
Baban düşmənə
Diz çökdürüb.
Babanın gücü nədəydi
Deyim sənə!
Sən də bir ibret
Kimi yaz qəlbini:
Baban çox dözümlü
Bir babaydı.
Onun ən çox sevdiyi
Öz eli, obasıydı.
Qəlb təmiz idi deyə
Ləkələrdən uzaqdı.
Zəhməti çox sevirdi,
Ona görə də
Xalqının yanında
Üzüağdı.
Sevirdi vətənin
Bir çöpünü də.

Qəlbini vətənə
Bağlayıb baban!
Xalqdan gizlətməyib
Bir sırrını də.
Tək xalqıyla gülüb,
Ağlayıb baban.
Həmişə «beş» alıb
Dərslərindən o.
Gərək Heydər balam,
Sən də alasan.
Əgər baban kimi
Olmaq istəsən,
Gərək ömrün boyu
Çox oxuyasan.

«Vətən»di ilk sözü
ilk kəlməsi də,
ömründə bircə yol
yalan deməyib.

Hçç kəsin öündə
Əyilməz baban,
Tək xalqın öündə
Başını əyib.

Düzlükdən tutubdu
Mayasını o.
Ölüm, müharibə
Yad olub ona.
Sülhün məşəli tək
Tanınıb baban
«Sühl» sözü ömürlük
ad olub ona.

Heydər düşünürler
Sühl deyən zaman,
Onun əməlləri
Əzaba yaddır.
Harada babanın

Sözü keçibsə,
Orada dövlət var,
Ora həyatdır.

Sındırmaq istəyib
Düşmənlər onu.
Elindən güc alan
Sına bilərmi?
Xalqın sevgisiylə
Alışan insan
Başqa bir istəkdən
Yana bilərmi?

O, sözlə düşünüb,
Sözlə danışıb,
Həyatın ən böyük
Silahıdır söz.
Söziylə saxlayıb
Gedən tankları,

Əsgərin qanına
Bələnməyib düz.

Şəhərlər uçmayıb,
Körpülər sağdı,
Silahlar gömülüb
Torpağa, gedib.
Xalqının dərdini
Sağaltmaq üçün,
Gör baban nə qədər
Uzağa gedib.

Gün-günə calanıb,
Ay da ki, aya.
İllər, aylar ondan
Ətir alıbdi.
Sən baxsan Bakının
küçələrinə,
Hər yanda babandan
Ləpir qalıbdi.

Baban kənd-kənd qurub
Azərbaycanı.
Qəlbini Vətənə
Bağlayıb baban
Əvvəlcə düşmənin
Dilin öyrənib,
Güçünü sonraya
Saxlayıb baban.

Heç zaman qorxmayıb
Öz ölümündən.
Cəsarət ömrünə
Ömür gətirib.
Gəncədə, Təbrizdə,
Dərbənddə hər an
Xalqın ürəyində
Ümid bitirib.

Baban dost axtarıb
Dünyada hər vaxt.

Qəlbiyələ dünyanı
Bəzəyibdi o.
Vətənin adıyla
Gedib hər yana,
Vətənsiz heç harda
Gəzməyibdi o.

Bunları bilərsən
Böyüyən zaman.
Hər yerdə obalar
Sevdi babanı.
Haraya getdisə,
Hər ağız, hər dil,
Şirin bir ad ilə?
Dedi babanı.

Dünyanın ən böyük
Salonlarında
Baban haqq deyibdi,

Vətən deyibdi.
Sözlər alov kimi
Çıxb ağızından,
Sevgisi bir an da
Səngiməyibdi.

Bu qoca dünyanın
Millətlərinə
Həmişə köksündə
Sevgi bəsləyib.
Hər bir kəlməsində,
Hər bir sözündə
Həmişə dünyamı
Sülhə səsləyib.

Qarabağ dərdini
Çəkib ürəkdən.
Tanklar dayanıbdi,
Torpaq susubdu.

Körpə bir uşağın
Qiğiltisindan
Olub ki, babanın
Gözü dolubdu.

Oğlum, balacasan,
Hələ balasan
Hələ bilməyirsən
Qabaqda nə var.
Gün gələr, ay keçər,
Böyüdükcə sən
Dolar ürəyinə
Körpə arzular.

Hələ bilməyirsən,
Uşaqsan hələ.
İkiyə bölünmiş
Ana Vətən var.
Arzu tək, ümid tək,

Çıxb yoluna
Hər gün yollarında
Durub bitən var.

Babanın, bax, adı
Qoyulub sənə,
Həyat yollarında
Mətin ol, mətin.
İnsanları sev ki,
Öz baban kimi
Yolu məhəbbətdir,
Bil, bəşəriyyətin.

Sənə bir söz deyim,
Başdan biləsən.
Sənin dövlətini
Baban qurubdu.
Sonra da dövləti
Qarı düşməndən

Canı bahasına
O qoruyubdu.

Baban quran dövlət
Möhkəmdi, oğul.
Ölkələr içinde
Səsi var onun.
Babanın əliyə
Yüksələn bayraq
Hər an dalgalanıb
Yaşadər onu.

Üçrəngli bayraqı
Baban qaldırıb
Aydın üfüqlərə
Uca göylərə.
Üçrəngli bayraqın
Səmasından, bil,

Hər zaman xoşbəxtlik
Yayılır yerə.

O uca bayraqa
Layiq ol ki, sən,
Baxıb hünərinə
Baban sevinsin.
Ay oğul, hər sənin
Şücaətinə
Baxıb Mil sevinsin,
Muğan sevinsin.

Nənən Zərifəni
Xatırlayırsan?
Hayana boylansan,
İzin görərsən.
Əgər ürəyinə
Başını qoysan,

Səsin eşidərsən,
Səsin duyarsan.

Oğlum, ömür boyu
Unutma ki, sən,
Babanın adını
Daşıyan sənsən.
Onun eşqi ilə, əməlləriylə
Dolu bir ürəyi
Daşıyan sənsən.

Kim bilir, ay oğul,
Bəlkə də elə
Yurdun bir dərdinin
Əlacı sənsən.
Arzunla, eşqinlə,
Məhəbbətinlə
Bəlkə də Vətənin
Genişliyisən.

Əsgər olacaqsan
Bu yurda, oğul.
Yurdun çox dəndləri
Addımındadı.
Bəlkə bir daşın da
Xoş arzuları,
Uçan xəyalları
Qanadındadı.

Babanın adına
Layiq ol, oğul,
Vətən yerisindən
Səni tanıyar.
Həyat dözümunü
Görüb diksinər,
Heydər nəvəsini
Yaxşı sınayar.

***

Səadət içindədir
Mehriban xanım.
Xalq da mehribandı
Bir istək kimi.
Seçir uşaqları
Öz balası tək,
Qoruyur onları
Gələcək kimi.

Hər çiçək üzündən
Nur alıbdı o,
Hər körpə üzünə
Nur verən qadın.
YUNESKO-nun fəxri
Səfiri kimi
İşinə başlayan Mehriban xanım
Təzə bir nəbzidir yeni həyatın.

YUNESKO yol verir

Elin qızına,
Dəyib ayağına
Yollar sevinir.
Onun ürəyinin
Döyüntüsüylə
Azəri torpağı,
Yurdu sevinir.

Uçur xəyalları
Şuşaya sarı,
Vətənin bir təzə
Yolu başlayır.
Elə bil Nigarın,
Xan Natəvanın
Ayrıca bir, yeni
Qolu başlayır.

Gözün aydın olsun
Sənin, ey Vətən,

Gəlir uzaqlardan
Qızının səsi.
Mehriban xanımın
Dediyi sözlər
Vətən nəgməsidir,
Vətən nəgməsi.

Hələ qabaqdadır,
Ömür-gün hələ,
Gör Vətən eşqiyılə
Nələr olacaq.
Ədalət qovacaq
Qaranlıqları,
Al günəş şəfəqli
Səhər olacaq.

YUNESKO-nun fəxri
Səfiri kimi
Dolanır dünyani

Mehriban xanım.
Bir uşaq gözündən
Qəmi silərək
Qoruyur insanı
Mehriban xanım.

Arzusu çin olur,
Sözü çin olur.
Gəzir Mil-Muğanı
Mehriban xanım.
Şirvanı, Gəncəni
Gəzdiyi kimi
Gəzir Naxçıvanı
Mehriban xanım.

Həcər qeyrətlidir,
Nigar hünərlü.
Xalqın həyanıdır
Mehriban xanım.

Bir qəm də gözündən
Yayına bilməz,
Elin duyanıdır
Mehriban xanım.

Sevir muğamatı,
Sözü ürəkdən.
Xalqın öz qızıdır
Mehriban xanım.
Mir Cəlal müəllim
Ürəkdən gələn
Ən şirin sözüdür
Mehriban xanım.

Jurnalist babası
Nəşir müəllimin
Ən şirin dilidi
Mehriban xanım.
Vətən torpağının

Təzə açılan
Ən incə gülüdür
Mehriban xanım.

Göygölün əksi var
Onun gözündə,
Göygöl vüqarlıdır
Mehriban xanım.
Sevimli qızıdır
Azərbaycanın,
Aranlı, dağlıdır
Mehriban xanım.

Azad ölkəmizdə
Söz də azaddır,
Avropa Şurası
Sevinir buna.
İdman sarayları
Ucalır göyə,

Vətən sağ ol deyir
İlham oğluna.

Mehriban xanımın
Qəlebəsiylə
Müşkünaz xanımın
Ruhu sevinir.
Müşfiqin yoldaşı
Dilbər oyanır,
Ayna Sultanova
Hey gülümsünür.

Vətən torpağının
Cah-cəlalına
Allah da sevnir,
Göy də sevinir.
Dil açır yenidən
Muğamatımız,

Tütək də sevinir,
Ney də sevinir.

İlhamla sevinir
Mehriban xanım.
Heydərin ruhu da
Başımız üstə.
Artıb ölkəmizin
Mehribanlığı,
Daş da bitəcəkdir
Daşımız üstə.

İlhamın adıyla
Şad olur Vətən.
Hər yerdə, hər yanda
Səsi ucalır.
Qoşa addımlayır
İlham, Mehriban.

Vətən gözəlləşir,
Tarix qocalır.

Oxucum, oxuyub
Mənim şerimi,
Vətən torpağının
Ətrin duyarsan.
Əgər xoşa gələn
Bir misram olsa,
Öpüb gözlərinin
Üstə qoyarsan.

Vardı ölkəmizdə
Qadına hörmət.
Qadına hörmət də
Mədəniyyətdir.
Qadın əməyinə
Nəğmələr qoşmaq

Həyatda ən gözəl
Bəlkə niyyətdir.

Bilirsən, Azəri
Qadınlarının
Hər yerdə, hər işdə
Üzü ağ olub.
Onların adları,
Məhəbbətləri
Həmişə şerimə
Nəqərat olub.

Qadın baxışında
Dünyamız gözəl.
Qadın sözlərindən
İncimək olmaz.
Körpə bir uşağı
Göz yaşlarına

Qadınlar yol vermez,
Buna qıyammaz.

Qadın yaradandı,
Qadın duyandı.
Dünyamız sevinər
Onun əlində.
Dilində başqa bir
Söz yaşayammaz,
Səadət yaşayar
Daim dilində.

Xanımlar xanımı
Mehriban xanım
Vətənin baharı,
Yazı deyilmiş?
Mir Cəlal müəllimin
Özündən sonra

Dünyaya deyilmiş
Sözü deyilmə?

Odur ölkəmizin
İşiq cığırı.
Hayana yönəlsə
Səadət göyərər.
Əgər ayağını
Haraya bassa,
Onun gəlişinə
Körpələr gülər.

Körpələr gülürsə,
Gözəldi həyat.
Ölümlər dayanıb,
Güllələr susub.
Yurdun hər dərdini
Mehriban xanım

Sakitcə dinləyib,
O qulaq asıb.

İllamla düşünür
Mehriban xanım.
Hər zaman xarıcı
Səfərlərdədir.
Vətən nəğməsini
Dinlər ürəkdən,
Vətənin havası
Nəğmələrdədir.

İllamla düşünür
Mehriban xanım.
Düşməni xar olur,
Dostları gülür.
Mehriban o qədər
Mehribandı ki,

Gülüşü kədəri,
Qəmi əridir.

Dünyamız nə yaman
Mehribanlaşıb.
Çiçəklər açılır,
Güllələr susur.
Açılır göylərə
Körpə baxışı,
Sevgini duymağ'a
Yaman tələsir.

Ana Vətənimizin
Hər bir dərdini
Dünyaya deyəndi
Mehriban xanım.
Yurdda da, xarıcı
Ölkələrdə də

Vətəni öyəndi
Mehriban xanım.

Qorxmayır alovdan,
Qorxmayır oddan.
Danışıb güləndi
Mehriban xanım.
Dünyanın ən uzaq
Olaylarında
Bir parça Vətəndi
Mehriban xanım.

Heydər Əliyevdən
Dərs alıbdı o,
Dərsini biləndi
Mehriban xanım.
Zərifə xanımın
Ruhu önündə

İmtahan verəndi
Mehriban xanım.

Babası Mir Cəlal,
Nəşir müəllim,
Ən gözəl nəvədi
Mehriban xanım.
YUNESKO-nun fəxri
Səfiri kimi
Sözünü deyəndi
Mehriban xanım.

O gəzib dolaşır
İlhamla qoşa.
Yolları hər zaman
Gül-çiçək olsun.
Mehribanlıq hər vaxt
Gəlibdi xoşa,

Səadət insana
Bir bəzək olsun.

Daima ucalsın
Vətənim mənim.
Qəm-kədər qoy bizdən
Hey uzaq olsun.
Kaş ki, bu dünyada
Arzumuz bizim
Heydər Əliyev tək
Yaşamaq olsun.

Hələ ki, gücümüz
Açılmayıb tam.
Açılsa qarşıda
Kim duracaqdır.
Qoy hələ çoxalsın
Neftimiz bizim,

Düşmən ağ bayraqın
Qaldıracaqdır.

Vətən çiçək verir
Elin qızına.
Yollar havalanır
Hər gelişindən.
O ellər qızı da
Sevinir yaman
Ana torpağının
Yüksəlişindən.

Dilində qabardı
"Təbriz" kəlməsi.
Qarabağ gözündə
Dağa dönübdü.
Xocalı dərdiyə
Yaşayan qızın

Alovu səngiyib

Odu sönübüdü.

Bilir ruhdan düşmək

Gərək deyildir.

Heydər eşqi olan

Ruhdan düşərmi?

Vətən iç-içədir

Sevinclə, qəmlə.

Bakı da Təbrizə

Özgələşərmi?

Heydərin eşqiylə

Yaşayan Vətən

Hələ yüksəklərə

Ucalacaqdır.

Par-par parıldayan

Günəş önungdə

Düşmənin gözləri

Qamaşacaqdır.

Mehriban xanımın

Keçdiyi yollar

Vətənin uzanan

Qolu deyilmə!

Prezident İlhamın

Dediyi sözlər

Vətənin açılan

Dili deyilmə?

İndi Bakı-Ceyhan

Neft kəmərinin

Güçü Azərbaycan

Güçü deyilmə?

Bütün Azərbaycan

Qadınlarına

Mehriban mehriban
Bacı deyilmə?

Uşaq bağçaları,
Uşaq evləri
Hər vaxt Mehribanın
Nəzərindədir.
Onların gülüşü,
Kədəri, qəmi
Hər vaxt Mehribanın
Gözlərindədir.

Göylər də istəyir
Onun xətrini.
Açıılır üstünə
Göy çətir kimi.
Hər sözü, kəlməsi
Yurdun daşına

Yazılır mənalı
Bir sətir kimi.

Qızını ürəkdən
Sevir bu Vətən.
Onun hər işinə
Alqış söyləyir.
Vətən məhəbbəti,
Vətən həsrəti
Ona döyüş deyir,
Yarış söyləyir.

Xilas edəcəkdir
Neftimiz bizi.
Bunu daş da bilir,
Dodaq da bilir.
İşə bax, havanın
Dəyişdiyini

Ağacın başında
Yarpaq da bilir.

Yollar havalanıb
Qalxır ayağa,
Gələn ordumuzun
Ayaq səsidir.
Əsgər marşlarını
Sakit oxumaq
Mehribanın şirin
Zülməməsidir.

Vətən günəşlənir
Xəyalımız tək.
Bunu yaxın bilir,
Uzaqlar bilir.
Dövlət himnimizi
Oxuduqca biz,

Ürəyin dadını
Dodaqlar bilir.

Avropa Şurası
Anlayır indi –
Bilir ki, bizim heç
Günahımız yox.
Allahın adına
Sığınmışlıq biz,
Allahdan yuxarı
Pənahımız yox.

Vətən, Vətən deyir
Mehriban xanım.
Vətənə can gəlir,
Söz gözəlləşir.
Mehriban xanımın
Dediyi sözdən

Muğan gözəlləşir,
Düz gözəlləşir.

Heydər eşqi yaşar
Yaddaşımızda.
Heydərdən güc alan
İlhamımız var.
Toplayıb bir yerə
Həmvətənləri,
Qovuşmaq, birləşmək
Peymanımız var.

Hər yerdə dünyanın
Qadınlarına
Mehriban nə deyir
Ürəkdən deyir.
Azəri dilini
Bilməyənlər də

Bilir ki, Mehriban
Hey Vətən deyir.

Azəri qızına eşq olsun deyək,
Mehriban xanıma yaşasın deyək.

KİTABIN İÇİNDƏKİLƏR

Azərbaycan mədəni ırsinin hamisi

(N. Əliyeva)

3

Vətənin Mehriban qızı

(poema)

25

266

267

Mirkazim Seyidov

(*Mirkazim Hacı Heydər oğlu Seyidov*)

Vətənin Mehriban qızı

(poema)

BAKİ – ŞİRVANNƏŞR – 2004

Kompüter icraçısı *Həyat Mahmudova*

Çap sexinin müdürü *Telnaz Cəbrayılova*
Cild sexinin müdürü *Həmiyyə Heydərova*

Korrektoru *Günel Mirkazımqızı*

Çapa imzalanıb *29.11.2004.*

Formatı *60x84 1/16.*

Fiziki çap vərəqi *18,75.*

Sayı *500.*

Mirkazim Seyidov 1962-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Sədərək kəndində anadan olub. Rusiyanın Novosibirsk şəhərində yaşayır.

İctimai - siyasi xadim, Novosibirsk şəhərində qeydiyyatdan keçmiş "Heydər Əliyev" adına Beynəlxalq Xeyriyyə Fondunun prezidenti-

dir. "Qızıl qələm" və "Məmməd Araz" mükafatları laureati Mirkazim Seyidovun bir çox kitabları nəşr edilib: "Bir medalın iki üzü", "Sənə nəğmə qoşuram, dağlı və günəşli ölkəm", "Haqqın sədası ana", "İnamla, İlhamla sabaha doğru", "Mərdini unutmaz Vətən", Yaşayır Heydər ata" və "İnamdan doğulan İlham".

Azərbaycan Yaziçılar və Jurnalistlər birliklərinin üzvüdür.